

UNIVERZITA KARLOVA V PRAZE

PEDAGOGICKÁ FAKULTA

Katedra pedagogiky

**VOLNOČASOVÉ AKTIVITY ŽÁKŮ ZÁKLADNÍCH ŠKOL
V BENEŠOVĚ**

**LEISURE TIME ACTIVITIES OF THE ELEMENTARY
SCHOOLS' PUPILS IN BENEŠOV**

Bakalářská práce

NIKOLA STRAKOVÁ

**Vychovatelství
Kombinované studium**

Vedoucí práce: PhDr. Jarmila Mojžíšová, Ph.D.

PRAHA 2013

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci vypracovala samostatně pod vedením PhDr. Jarmily Mojžíšové, Ph.D. V práci jsem použila informační zdroje uvedené v seznamu.

V Praze dne 30.4. 2013

.....
Nikola Straková

Poděkování

Děkuji PhDr. Jarmile Mojžíšové, Ph.D. za odborné vedení bakalářské práce.

Anotace

Bakalářská práce je věnována problematice volnočasových aktivit žáků základních škol. V teoretické části jsou vymezeny základní pojmy pedagogiky volného času a charakterizovány činitelé ovlivňující vývoj jedince a jeho vztah k trávení volného času.

V praktické části je popsán výzkum, který na základě dotazníkového šetření zjišťoval způsob trávení volného času žáků devátých tříd v Benešově.

Klíčová slova

Volný čas, činitelé ovlivňující jedince a volný čas, výchova mimo vyučování, zařízení pro výchovu mimo vyučování, zájmové činnosti, adolescence - období dospívání

Annotation

The bachelor thesis is focused on the pupils of the elementary school and their leisure time activities. The theoretical part addresses the basic terms of extracurricular education, and discusses the factors that influence the development of children and their attitudes toward these activities during their free time.

The practical part includes research conducted by a questionnaire which evaluated how the ninth grade pupils of Benešov elementary school prefer to spend their free time.

Key words

Leisure time, factors influencing individuals and their leisure time, extracurricular education, facilities for extracurricular education, hobbies and interests, adolescence

Souhlasím s půjčováním bakalářské práce v rámci knihovních služeb.

Úvod.....	8
I. TEORETICKÁ ČÁST	9
1.1 Volný čas	9
1.1.1 Volný čas v dospívání.....	10
1.2 Činitelé ovlivňující vývoj jedince a volný čas.....	10
1.2.1 Rodina a její prostředí.....	11
1.2.2 Škola	13
1.2.3 Vrstevnická skupina.....	13
1.2.4 Prostředí.....	14
1.2.5 Hromadné sdělovací prostředky a informační technologie	15
1.3 Výchova mimo vyučování	16
1.3.1 Funkce výchovy mimo vyučování/ve volném čase	17
1.4 Nejvýznamnější zařízení pro výchovu mimo vyučování.....	19
1.4.1 Zájmové vzdělávání.....	21
1.5 Zájmové činnosti.....	21
1.5.1 Organizace zájmových činností	21
1.5.2 Druhy zájmových činností	23
1.6 Období dospívání - adolescence	26
1.6.1 Tělesná proměna	27
1.6.2 Poznávací procesy a emoční vývoj.....	28
1.6.3 Zájmy.....	29
1.6.4 Socializace	29
1.6.5 První lásky	30
II. VÝZKUMNÁ ČÁST	31
2.1 Cíl výzkumu.....	31
2.2 Charakteristika výzkumného vzorku	31
2.2.1 Základní škola Dukelská.....	31
2.2.2 Základní škola Jiráskova.....	32

2.2.3 Základní škola Na Karlově	32
2.3 Stanovení hypotéz.....	33
2.4 Metody výzkumu	33
2.5 Popis výzkumu.....	33
2.6 Nabídka volnočasových aktivit v Benešově	34
2.7 Vyhodnocení dotazníků	36
2.8 Diskuze	50
Závěr	53
Seznam použité literatury	54
Elektronické zdroje	55
Seznam grafů	55
Seznam příloh	56

Úvod

Jako téma mé bakalářské práce jsem si zvolila Volnočasové aktivity žáků základních škol v Benešově. Cílem práce je zjistit, čemu se věnují žáci devátých ročníků ve volném čase. Zda navštěvují nějaké zájmové kroužky, jaké jsou jejich volnočasové aktivity, zda je pro ně v Benešově dostatečná nabídka volnočasových aktivit, co jim zde popřípadě schází.

Volnočasové aktivity jsou pro děti, mládež i dospělé velice důležité. Především sportovní činnosti by dle mého názoru měly být zahrnuty ve volném čase každého jedince. Bohužel v současné době vlivem technického pokroku, kdy světu vládne internet, jeho komunikační sítě a mobilní telefony se začíná vytrácet osobní kontakt z mezilidských vztahů. Většina mladých lidí tráví většinu volného času u počítače, kde komunikují s přáteli prostřednictvím sociálních sítí jako je Facebook, chat, Icq či e-mail a osobní kontakt se začíná rychle vytrácet. Také počítačové hry, Xboxy, Kinecty či PlayStaiony během krátké doby tak rychle pokročily, že lidé dokáží při hrách komunikovat s ostatními pomocí mikrofonů, utvářet komunity a nemusí chodit do společnosti, aby si promluvili s přáteli nebo se třeba pobavili. Zkrátka počítačové hry či herní konzole dokáží mnohé zastoupit. Vlastní aktivní sportovní účast na volnočasových aktivitách se začíná vytrácet, jelikož i sportovní činnosti se dají nahradit herními konzolemi a bez menších problémů si vlivem hry může člověk i zasportovat. Tyto hry zkrátka vytváří virtuální svět, do kterého se může kdokoli jednoduše zapojit, ale dostat se z něj není už tak jednoduché. Takto snadno děti i mládež změní pohled na svět a propadají virtuálnímu světu.

Proto jsem si vybrala toto téma, abych zjistila, jak tráví svůj volný čas žáci devátých ročníků, kteří dle mého názoru jsou v ročníku a věku, kdy to nemají lehké. Záleží jim na dobrém vysvědčení, rozhodují se kam jít dále studovat a jsou v období puberty. Já sama trávím dostatek času s dětmi a mládeží a to především na dětských táborech, kde mívám na starost nejstarší děti, či na kroužku juda.

I. TEORETICKÁ ČÁST

1.1 Volný čas

„Volný čas je čas, kdy člověk nevykonává činnosti pod tlakem závazků, jež vyplývají z jeho sociálních rolí, zvláště z dělby práce a nutnosti zachovat a rozvíjet svůj život.“ (Hofbauer, 2004, str. 13)

Dalo by se říci, že je to čas, který člověku zbývá po splnění pracovních, tedy i školních povinností. Jde o činnost, do které člověk vstupuje s očekáváním, s nadšením a z vlastní vůle. Mezi hlavní funkce volného času patří odpočinek, zábava a rozvoj osobnosti.

Je to doba, kdy si své činnosti můžeme dobrovolně vybrat, děláme je rádi, z vlastní vůle a přinášejí nám pocit uspokojení. Nepatří sem vyučování, příprava na vyučování, sebeobsluha, péče o zevnějšek, povinnosti spojené s domácími pracemi a rodinou. Také sem nepatří základní biologické potřeby, které zabezpečují existenci člověka, jako je hygiena, zdravotní péče, jídlo a spánek. Pro děti a mládež je důležité pedagogické ovlivňování volného času, jelikož ještě nemají tolik zkušeností, nedokáží se orientovat ve všech zájmových činnostech a často si sami neumějí zorganizovat volný čas. Důležitá je proto nenásilná nabídka volnočasových činností a aktivit, o které by se děti mohly zajímat. (Pávková, 2002)

Dle Hájka se volný čas dětí a mládeže od volného času dospělých liší rozsahem, obsahem, mírou samostatnosti, závislosti a nezbytností pedagogického ovlivňování. Děti mají většinou mnohem více času než dospělí, ale jsou i tací, kteří trpí nedostatkem volného času či naopak ho mají tolik, že ho nedokáží vhodně využít.

„Volný čas je nepříjemněji prožitá svoboda; má její omamnou vůni a prostor k rozletu, ale i nutnost volby a z ní plynoucí odpovědnost.“ (Spousta, 1997, str. 7)

1.1.1 Volný čas v dospívání

Využívání volného času v období dospívání má pro pubescenty stále větší význam. Vedle školy, která je pro ně důležitá má své místo i volný čas, který odpovídá jejich rozumové i celkové vyspělosti a samozřejmě má význam pro vývoj všech složek osobnosti. Někteří dospívající jsou vášniví čtenáři, zajímají se o dobrodružnou, vědeckofantastickou literaturu či sentimentální romány. Pro chlapce jsou typické bojové hry či technické stavebnice, často především stavění modelů všeho druhu. Děvčata opouští zájem o panenku a začínají se společně s chlapci zajímat o stolní a karetní hry. Důležitou roli hraje sport, zvláště bojové sporty jsou velice oblíbené. Pubescenti sní o vrcholových sportovních výkonech, ale pokud se sportu nevěnovali od dětství, vědí, že nemají moc nadějí na vynikající výsledky. Avšak sportování dokáží věnovat většinu volného času. Často se porovnávají s ostatními a chtějí být ti nejlepší. Ale ti vyspělejší berou sport jako hru, kde zažívají radost z pohybu a mohou zde navazovat kontakty se spoluhráči či soupeři. Začínají se zajímat o táborové hry, táboráky, tajemno, jeskyně a romantiku a také se zvyšuje zájem o umění, především o hudbu. (Říčan, 2004)

1.2 Činitelé ovlivňující vývoj jedince a volný čas

Na vývoj jedince během života působí řada činitelů, které ovlivňují formování osobnosti, ale také trávení volného času. Podle Pávkové si dítě už při narození přináší na svět určité předpoklady, zděděné vlohy či dispozice, které dítě získá v průběhu prenatálního vývoje. Také již při početí působí na dítě prostředí, zvláště velký význam má pak sociální prostředí, rodina a výchova. Od předškolního věku působí na dítě i institucionální zařízení - mateřská škola, základní škola, vrstevnická skupina, instituce pro volnočasové aktivity, ale také hromadné sdělovací prostředky a informační technologie. Zkrátka v průběhu života na vývoj člověka a na způsob trávení volného času působí zároveň řada činitelů.

1.2.1 Rodina a její prostředí

„ Nejstarší společenská instituce. Plní socializační, ekonomické, sexuálně regulační, reprodukční a další funkce. Vytváří určité emocionální klima, formuluje interpersonální vztahy, hodnoty a postoje, základy etiky a životního stylu. “
(Průcha, 2009, str. 248)

Základní rodina je tedy nukleární, kterou tvoří otec, matka a děti. Je sice nejběžnějším modelem, ale v posledních letech se pojem rodiny mění. Vznikají nové typy jako je neúplná, nevlastní či náhradní. V současnosti lze rodinu chápat jako sociální skupinu, která žije pohromadě ve vlastním prostoru, dbá na potřeby jedinců ve skupině, poskytuje péči a samozřejmě dává pocit jistoty a bezpečí. (Průcha, Walterová, Mareš, 2009).

Rodina má důležitý podíl na výchově i socializaci, díky které dochází k osobnostnímu rozvoji. Dítě se nejdříve setkává s primární socializací, kterou nalezne v rodině, kde přichází do styku s prvními sociálními zkušenostmi a odkoukává první návyky chování a začíná se osamostatňovat. Pak následuje sekundární socializace, která je zpravidla spojována se školou, kde se ale odráží i vlivy rodinného prostředí, a to zejména při plnění školních povinností, přípravě na vyučování a vytváření postojů ke vzdělávání. I vzdělání rodičů významně ovlivňuje přístup, postoje ke škole a vzdělávání dětí. Podle Průchy jsou rodiče nejdůležitějšími vychovateli, jsou zodpovědní nejen za výchovu dětí v rodinném prostředí, ale také za jejich výchovu vůbec. Nejdůležitějším faktem pro správnou výchovu je dobrý společný způsob jak rodičů, tak i dětí. Rodina a její prostředí působí na tělesný, psychický a sociální vývoj dítěte od narození do dospělosti a dále také ovlivňuje jazykové a komunikační dovednosti dítěte, kognitivní a emoční vývoj, předsudky, postoje a hodnotové orientace, zkrátka vychází z rodinného prostředí. Životní styl, profese, příjmy a ekonomické postavení také vychází z rodinného prostředí. Tudíž i negativní vlivy jako je například drogová závislost či násilí jsou mnohdy zapříčiněny špatným rodinným prostředím. (Průcha, 2009)

„ Na volný čas dětí v rodině jako zdroj pozitivních i negativních vlivů působí především objektivní podmínky života a výchovy dětí v rodině: její velikost a úplnost nebo pozdější zakládání rodiny.“ (Hofbauer, 2004, str. 57)

Ideálem by bylo, kdyby rodiče o volný čas dětí měli zájem, sami by byli pro své děti vzorem - věnovali se nějaké zájmové aktivitě. Avšak způsob trávení volného času se v různých rodinách liší, a to jak v závislosti na sociálním statusu rodiny, vztahu k volnočasovým aktivitám, tak životním stylem. Rodina může děti naučit mít kladný vztah k volnočasovým aktivitám, trávit volný čas užitečně, naučit je vytvářet postoje a realizovat volnočasové aktivity, které děti mohou v budoucnu plánovat klidně i po založení své vlastní rodiny. (Hofbauer, 2004)

Vztah k volnočasovým aktivitám může dítě získat dle Hofbauera:

a) nápodobou a reprodukcí

Jednou z možností, jak dítě může získat vztah k volnočasovým aktivitám, je nápodoba a reprodukce, a to pomocí zájmů rodičů na volnočasových aktivitách a účastí (setkávání s příbuznými, společenské hry, rodinné dovolené, divadla...). Avšak jsou i rodiny, kde rodina nic nedělá, ničemu se nevěnuje a převládá nuda, zde je lepší životní styl nenapodobovat.

b) uskutečňováním pravidelných zájmovými činnosti

Další možností jsou individuální a společné činnosti. Můžeme sem zařadit například sportovní, turistické, přírodovědné či umělecké činnosti. Je důležité, aby rodiče a děti trávili část volného času společně, ale také nějaký čas individuálně.

c) sledováním a cílevědomým reagováním na nadání, zájmy a potřeby dětí

Důležitá je podpora ze strany rodičů, když se dítě začne věnovat nějaké volnočasové aktivitě, která ho baví či nabídka volnočasových aktivit, kterým by se dítě mohlo věnovat. S rostoucím věkem se začínají zájmy rozvíjet. Děti a mladiství se tak mohou věnovat svým zájmům a svému nadání na odborné výchovné úrovni. (Hofbauer, 2004)

„Rodina jako primární sociální skupina je pro rozhodující většinu dětí a mladých lidí také prvotním prostředím volnočasového života a výchovy.“ (Hofbauer, 2004, str. 56)

1.2.2 Škola

Během základní školy se mění vývoj osobnosti po stránce fyzické i duševní. Na škole se děti, žáci setkávají s vrstevníky, navazují nové vztahy, kontakty, plně zde probíhá socializace a vznikají vrstevnické skupiny. Setkávají se také s autoritou a prvními povinnostmi. Především žáci 9. tříd, na které je práce zaměřena, se již na začátku školního roku začínají rozmyšlet, kam jít dále studovat, ti pečlivější a snaživější dbají o svůj prospěch, aby se mohli dostat na vysněnou školu. V dnešní době, kdy se školy potýkají s nedostatkem žáků, je daleko jednodušší dostat se na vysněnou školu, než v předešlých letech. Na některé se totiž žáci v dnešní době dostanou i bez přijímacího řízení. Někdy stačí dobrý prospěch. Především rodiče by v této oblasti měli svým dětem poradit, na jakou školu jít studovat, zaměřit se na studijní vlohy a předpoklady svých dětí, diskutovat nad výběrem školy a nikoli nařizovat výběr studia.

Průcha charakterizoval školu jako společenskou instituci, kde probíhá řízená edukace, tudíž vzdělávání a výchova dětí a mládeže dle věkových stupňů a podle vzdělávacích programů v hromadných a organizovaných formách. Cílem školy je připravit děti a mládež na samostatný a zodpovědný vstup do života, a to jak do občanského, osobního, tak i pracovního. Dále je důležitá funkce osobnostně rozvojová, socializační a samozřejmě příprava na profesi, tedy profesionalizační. (Průcha, 2012)

1.2.3 Vrstevnická skupina

Dle Hofbauera a Pávkové se vrstevnická skupina zejména v období dospívání stává pro adolescenta důležitou součástí života. Vzniká uvnitř nějaké instituce, například na zájmovém kroužku, ve škole či zcela spontánně. Zpravidla se jedná o skupinu lidí, kteří jsou si věkově blízcí, mají stejné zájmy, často jsou také stejného pohlaví či mají blízký sociální status. Tyto skupiny vznikají za účelem navazovat mezilidské vztahy. Vrstevnická skupina poskytuje členům nejen zázemí a ochranu, ale

také pocit bezpečí, vyrovnává citovou a sociální deprivaci, vytváří nové přátelské vztahy, které mají občas stejnou váhu jako obsah činnosti, kde vrstevnická skupina probíhá. Člověk tak může být součástí několika vrstevnických skupin najednou - např. v místě bydliště, ve škole, ve školním klubu či v zájmovém útvaru. Vrstevnické skupiny působí na účastníky zpravidla kladně, přispívají k socializaci jedince, k osvojování pozitivních hodnot či pomáhají určovat náplň volného času jedince. Některé skupiny však mohou působit zcela opačně a mohou představovat pro účastníky riziko spojené se sociálně patologickými jevy. Patří sem například různé bandy a gangy, sekty či skupiny, které mají problém s delikvencí a drogovou scénou. Ale všeobecně je začlenění do vrstevnické skupiny brané jako důležitý fakt pro zdravý vývoj jedince. (Hofbauer, 2004, Pávková 2002)

Častější začlenění jedinců do rizikové skupiny se vyskytuje zejména u dětí z dětských domovů či jiných ústavních zařízení, dále u dětí, které pochází z nefunkčních, sociálně slabých rodin či etnických skupin. Proto je velice důležité, aby rodiče či vychovatelé, kteří mají za děti odpovědnost, věděli a měli zájem o to, co jejich dítě dělá, jak tráví volný čas a s kým se stýká.

Komunikace mezi vrstevníky je specifická a odlišná než běžná komunikace mezi dospělými. Dospívající rádi používají v komunikaci hrubší a slangové výrazy, často hulákají a jsou hluční. Typické v období dospívání jsou časté telefonické hovory a psaní sms zpráv. Zvláště pak v posledních letech je oblíbená komunikace prostřednictvím internetu.

1.2.4 Prostředí

Prostředí, ve kterém tráví žáci svůj volný čas je rozmanité a záleží na každém, jaké místo si vybere. Může sem patřit například školní klub, rodina, instituce či organizace, kde probíhá volnočasová aktivita (dům dětí a mládeže, sportovní oddíl...), základní umělecká škola, ale také pobyt venku ve městě či na vesnici, na hřišti atd. Jak uvádí Hájek - pro správnou výchovu jsou důležité i prostory, kde činnosti probíhají a jejich vybavení. Například i v dětských domovech je důležité, kde děti zůstávají přes týden či žijí stále. Je podstatné, aby měly dostatek prostoru pro soukromí a vybavení,

kteřé se bude podobat běžnému vybavení v rodině. Klade se také důraz na útulnost. Pro výchovu jsou důležité i ostatní prostory k tomu určené, jako jsou hřiště či místa pro rekreaci, a odpočinek. Proto je podstatné, aby tyto prostory byly přizpůsobené účelům, pro které budou využívány a podle věku účastníků. (Hájek, 2008)

1.2.5 Hromadné sdělovací prostředky a informační technologie

Hromadné sdělovací prostředky či masová média jsou prostředkem pro sociální komunikaci, kdy se přenáší informace či sdělení, které může získat skoro kdokoli, a to i anonymně. Většinou se uvádí 4 základní znaky - informovanost, zábava, přesvědčení a zprostředkování kultury. Spadají sem elektronická média (televize, rozhlas...), tištěná média (knihy, noviny, časopisy...) a internet. Z hlediska vzdělávání jsou tyto prostředky velice důležité jak pro vzdělávání, tak pro získávání informací o jiných kulturních společnostech či jako prostředek socializace jedince. Avšak i tyto sdělovací prostředky mohou mít negativní vliv na jedince, např. prezentace násilí, agrese, sexuální podtext a jiné. Mediální výchova má za úkol naučit mládež vhodně využívat média pro své vzdělávání, ale také připravit je na to, aby byla odolná vůči negativním vlivům. Média tedy jsou institucí socializace, která se stává čím dál tím více důležitější pro jednotlivce a dokážou zastínit rodinu i školu. (Průcha, 2009)

Riziko číhá na děti a mládež všude, ať už se jedná o reklamy na alkohol, cigarety či utváření zdravého životního stylu prostřednictvím vyzábělých modelek. Na děti nemá kladný dopad ani internet a sociální komunikační sítě či virtuální hry, které děti a mladistvé často zavedou do virtuálního světa a člověk pak žije úplně v jiné realitě. Prostřednictvím Facebooku, chatů či e-mailů se začíná pomalu vytrácet osobní setkání a opravdová komunikace z očí do očí. Děti a mládež začínají být čím dál více otevřeni, nestydí se publikovat na internetu své fotografie, upřesňovat místo kde se nachází či psát, co právě dělají. I takto nezáměrnými činnostmi mohou na sebe přilákat riziko v podobě pedofilů či násilníků. Nejen z tohoto hlediska je pro děti internetový svět nebezpečný, ale také z důvodu toho, že si mohou najít různé informace a shlédnout i věkově jim nepřístupné weby a neprospívá jim také častější komunikace přes PC,

vysedávání na židli a odsouvání pohybu. Kvůli tomu se pak děti začínají potýkat s určitými nemocemi již ve velmi mladém věku, jako je například obezita, ale také začínají mít problémy s navazováním nových kontaktů mimo internet a se slovním vyjadřováním. Pro děti je také nebezpečné seznamování pomocí internetu, tedy internetových seznámk, kde nikdy neví, s kým právě komunikují a kdo se za profilem na webu ukrývá či za koho se vydává.

V dnešní době se nejen internet stává nepostradatelným a to nejen pro děti a mládež. Ale i mobilní telefon je nejen potřebou, ale také módním doplňkem. Dlouhé hovory, psaní sms zpráv či mms zpráv a komunikace přes internet nahrazují klasickou psanou korespondenci, dopisy, které již děti a mladiství nepoužívají skoro vůbec. Mobilní a internetová komunikace vítězí.

(<http://vaclavprokupek.ano2012.txt.cz/clanky/101472/vliv-medii-na-vyvoj-d/>)

1.3 Výchova mimo vyučování

Na výchovu žáků v době mimo vyučování působí mnoho subjektů - například rodina, škola, prostředí, vrstevnická skupina, zařízení pro výchovu mimo vyučování, například různá zařízení, která se zabývají volnočasovými aktivitami pro děti a mládež, sportovní oddíly, domy dětí a mládeže, občanská sdružení, školní kluby a družiny, základní umělecké školy atd.

Díky této výchově si jedinec dokáže formovat hodnotné zájmy, uspokojovat své potřeby, upevňovat žádoucí morální vlastnosti a dokáže racionálně využívat svůj volný čas. Výchova mimo vyučování plní výchovnou, vzdělávací, zdravotní a sociální funkci. Vhodné ovlivňování využívání volného času působí i jako prevence před různými patologickými jevy, kam patří například drogová závislost, alkoholismus a kouření, kriminalita a delikvence, gamblerství, závislost na virtuálních drogách, ale také agresivita, šikana, záškoláctví či problémy v oblasti sexu. Dítě, které má svůj oblíbený koníček a plnohodnotně využívá svůj volný čas, s větší pravděpodobností sociálně patologickým jevům nepodlehne. Kromě ovlivňování volného času ovlivňuje tato výchova například i přípravu na školu a upevňování kulturních a hygienických návyků.

Tato výchova má čtyři základní znaky: probíhá převážně ve volném čase, je zajištěná nějakou institucí, probíhá mimo povinné vyučování, probíhá mimo bezprostřední vliv rodiny. (Pávková, 2002)

Základem výchovy ve volném čase je stanovení výchovných cílů, bez nich nelze vychovávat. Při jejich vymezování je nutné přihlížet na vnitřní podmínky - věkové a individuální zvláštnosti jedinců a vnější podmínky - materiální a sociální prostředí. Prostřednictvím volnočasových aktivit získává člověk nové znalosti, poznatky, dovednosti a kompetence. Rozšiřuje tedy své poznání, navazuje nové kontakty, setkává se s novými zážitky, uspokojuje své potřeby, ale také rozvíjí volné vlastnosti jako je například vytrvalost při různých sportovních aktivitách, fyzická nebo psychická stránka osobnosti. Při volnočasových aktivitách člověk také přejímá a obměňuje své sociální role. (Hájek, 2010)

1.3.1 Funkce výchovy mimo vyučování/ve volném čase

Výchova ve volném čase plní čtyři základní funkce: výchovně-vzdělávací, preventivní, zdravotní a sociální.

1) Výchovně – vzdělávací

Tato funkce výchovy, která je považována za prioritní, tedy nejdůležitější, spočívá ve formování osobnosti vychovávaného člověka. Působí na tělesnou, psychickou i sociální složku osobnosti. Cílem výchovně vzdělávací funkce je nejen uspokojování a kultivování potřeb, ale i prohlubování a usměrňování zájmů, objevování specifických schopností, ale také motivace jak správně využívat volný čas k získávání nových vědomostí a dovedností. Zároveň se rozvíjejí poznávací procesy a kladný vztah k sebehodnocení. (Hájek, 2008)

Různé instituce se podílejí na rozvíjení určitých schopností dětí a mládeže, na formování jejich postojů a morálních vlastností. Patří sem například domy dětí a mládeže, sportovní oddíly, základní umělecké školy, ale také dětské domovy.

2) Preventivní

V posledních letech se stále klade větší důraz na prevenci sociálně patologických jevů, která se dělí na tři roviny: primární, sekundární a terciární. Primární prevence se zaměřuje všeobecně na celou populaci, zvláště na tu část, která se sociálně patologickými jevy nemá zkušenosti, je nenarušená. Sekundární prevence se zaměřuje na skupiny či jedince, u kterých je pravděpodobné, že by se u nich mohly objevit závadové činnosti nebo by se mohly stát jejichmi oběťmi. Jde například o děti, které žijí v místech, kde se objevuje zvýšená kriminalita či minoritní skupiny. Také se zaměřuje na skupiny a jedince, kteří se sociálně patologickými jevy mají již nějaké zkušenosti. Terciární prevence již usiluje o léčení závislosti. Snaží se, aby lidé, kteří jsou zasaženi negativními vlivy, se k daným vlivům nevraceli. (Pávková, 2002)

Tudíž i volnočasové aktivity plní funkci primární prevence. Daleko méně je pravděpodobnější, že žáci, kteří se ve svém volném čase věnují nějakým volnočasovým aktivitám, které jsou organizovány nějakou institucí, se vyhnou negativním vlivům než žáci, kteří svůj volný čas tráví „poflakováním“ po městě a nicneděláním.

3) Zdravotní

Instituce pro výchovu mimo vyučování tedy pro volnočasové aktivity plní tuto funkci zejména tím, že člověku pomáhají usměrňovat volný čas a vytvářet zdravý životní styl. Díky výchově mimo vyučování a zapojení se do volnočasových aktivit děti dokáží střídat různé druhy činností - duševní a tělesné, organizované a spontánní činnosti, práci a odpočinek. Velký význam má i pobyt na čerstvém vzduchu. Sportovní, pohybové činnosti vzájemně vynahradí žákům dlouhé sezení v lavicích při vyučování a pro zdraví jsou velmi nezbytné. V některých zařízeních, která zajišťují i stravování, jsou žáci vedeni i ke správné životosprávě a samozřejmě i k dodržování hygieny. Součástí zdravotní funkce je i příjemné prostředí, kde se žáci cítí přirozeně, příjemně mezi oblíbenými lidmi, užívají si čas strávený mimo vyučování, navazují nové kontakty, prožívají radost. To vše působí na zdravý duševní vývoj jedince. Součástí je i dodržování bezpečnosti. (Pávková, 2002)

Dle Hájka lze dobrý zdravotní stav získat různými způsoby: usměrňováním režimu dne, dle svých biorytmů, dostatkem pohybu, zejména venku, zdravým stravováním, pěstováním a upevňováním hygienických návyků a dodržováním bezpečnosti. (Hájek, 2008)

4) Sociální

Velmi důležitá je funkce sociální, kdy mimoškolní instituce v čase, kdy rodiče na své děti nemají čas, jsou v práci či mají jiné povinnosti, ovlivňují děti z hlediska sociálního. V době mimo vyučování žáci přejímají a obměňují různé sociální role, navazují nové kontakty, rozšiřují své komunikační dovednosti, rozvíjí sociální kompetence a také se seznamují s pravidly společenského chování. Zvláštní význam z hlediska sociální funkce mají ta zařízení, která pracují s mladšími dětmi či zařízení, která plní funkci rodinné výchovy - např. školní družiny, dětské domovy a domovy mládeže. (Pávková, 2002)

1.4 Nejvýznamnější zařízení pro výchovu mimo vyučování

Dle Pávkové mezi nejvýznamnější zařízení, které se podílejí na výchově mimo vyučování patří tyto instituce:

Školní družina

Zaměřuje se zpravidla na žáky 1. stupně základní školy. Jedná se o činnost pravidelnou, kam žáci mohou chodit před vyučováním i po vyučování. Školní družina nabízí organizované, spontánní, odpočinkové a zájmové činnosti výtvarného, hudebního, dramatického, sportovního či jiného zaměření. Školní družina umožňuje i možnost přípravy na vyučování či psaní domácích úkolů. Také může organizovat zájmové kroužky pro ostatní děti, které družinu nenavštěvují, za poplatek.

Školní klub

Pracuje se žáky 2. stupně základní školy, či s žáky z víceletých gymnázií, kteří odpovídají maximálně 9. ročníků základní školy. Z provozních důvodů mohou

navštěvovat školní klub i žáci 1. stupně. Orientuje se na specializovanější zájmové činnosti a to nejčastěji formou zájmových kroužků, dále na příležitostné akce a aktivity či nabídku spontánních činností. Účastníci také mohou navštěvovat různé tělovýchovné oddíly, soubory, herny, čtenářské kluby či počítačové pracovny. Žáci se mohou přihlašovat k pravidelné docházce nebo pouze na některé kroužky.

Střediska pro volný čas

Spadají sem dva subjekty a to domovy dětí a mládeže a stanice zájmových činností.

Domovy dětí a mládeže se zaměřují na širokou zájmovou činnost různého zaměření např. sportovní, hudební, výtvarné, technické a další činnosti. A to formou kroužků. Také nabízejí například prázdninové tábory či možnost využití herny či hřiště.

Stanice zájmových činností se zabývají oproti domovu dětí a mládeže pouze jednou zájmovou oblastí. Navštěvovat tyto instituce mohou jak děti, žáci, studenti, tak i pedagogové, rodiče s dětmi a další zájemci.

Domovy mládeže

Poskytují výchovnou péči, ubytování a stravování žákům, kteří navštěvují střední školu či studentům vyšších odborných škol. Orientují se na žáky a studenty, kteří bydlí daleko od školy, kterou navštěvují a z důvodu dojíždění je pro ně přijatelnější zůstat přes týden v místě školy. V domově mládeže je stanovený denní režim, kdy žáci či studenti mají čas na přípravu na vyučování, tedy studijní klid. Zařízení také dbá na správné využívání volného času a to prostřednictvím nabízených zájmových činností.

Dětské domovy

Jedná se o zařízení ústavní výchovy, které zajišťuje výchovnou, vzdělávací, hmotnou a sociální péči dětem, které byly z nějakého důvodu odebrány rodině. Ve věku od 3 do 18 let, popřípadě po dobu studia., tedy do ukončení přípravy na povolání.

Dětské domovy také nabízejí různé formy zájmových činností. Snahou pedagogů je tedy i přiblížení trávení volného času na úroveň dětí, které žijí v rodině. Také i zde je stanovený denní režim, kam spadá příprava na vyučování, rekreační, zájmové, spontánní a organizované činnosti. (Pávková, 2002; Hájek, 2008)

1.4.1 Zájmové vzdělávání

Dle Pávkové a kol. je i zájmové vzdělávání součástí náplně volného času. Patří sem: **základní umělecké školy**, které poskytují hudební, hudebně - pohybové, výtvarné a literárně - dramatické obory, které připravují žáky na studium střední a vysoké školy s uměleckým zaměřením. Dále **jazykové školy**, které umožňují vzdělávání v oblasti výuky cizích jazyků. Také **občanská sdružení, sdružení dětí a mládeže, tělovýchovné a sportovní organizace, kulturní a osvětová zařízení, církve a náboženská společenství**. Všechny tyto subjekty se také podílejí na ovlivňování volného času dětí a mládeže.

1.5 Zájmové činnosti

Zájmové činnosti jsou cílevědomé aktivity, kterým se lidé věnují z důvodu uspokojování a rozvíjení individuálních potřeb a schopností. Působí na rozvoj osobnosti.

1.5.1 Organizace zájmových činností

Z hlediska organizovanosti mají zájmové činnosti stanovené určité formy jak uvádí vyhláška č. 74/2005 Sb., o zájmovém vzdělávání. Hájek ve své knize člení a popisuje zájmové činnosti takto:

a) zájmová činnost příležitostná

Je časově ohraničená a řízená pedagogem, jedná se o organizovanou, jednorázovou i cyklickou, rekreační či vzdělávací aktivitu. Patří sem například

turistické aktivity, zájezdy, příměstské tábory a další prázdninové činnosti, ale také sportovní turnaje a závody, různé druhy přednášek, poznávací soutěže, koncerty a divadelní představení atd.

b) pravidelná zájmová činnost

Uskutečňuje se v zájmových útvarech, pravidelně, celý rok, jednou či víckrát týdně pod vedením kvalifikovaného pedagoga. Cílem pravidelných činností je osvojení nových dovedností a prohloubení zájmu. Tyto činnosti většinou mívají na závěr školního roku veřejná vystoupení, výstavy, přehlídky či sportovní akce, kde ukáží či předvedou svým rodičům i veřejnosti co nového se naučili. Také mohou dostávat osvědčení o činnosti.

c) táborová činnost

Je organizovaná činnost s dětmi, mládeží či rodiči, která se uskutečňuje většinou v období prázdnin. Může být zaměřena rekreačně, ale může se také jednat o soustředění. Dále se táborové činnosti mohou dělit na pohybové, putovní či hvězdicové.

d) osvětová činnost

Jedná se o odbornou pomoc, kterou poskytují střediska volného času zpravidla subjektům, které se starají o děti a mládež. Pomoc poskytují formou přednášek, seminářů, kurzů, různých akcí, vydáváním metodických materiálů atd.

e) individuální práce s účastníky směřující k rozvoji nadání

Zaměřuje se na talentované jedince, nabízí individuální práce mimo zájmové útvary, konzultace, odborná soustředění či nabízí specializované spontánní činnosti atd.

f) spontánní činnosti

Nemají stanovený začátek ani konec, může se jim věnovat kdokoli, tudíž jsou přístupné všem zájemcům. Probíhají individuálně či ve skupině. Spontánní aktivity mohou probíhat např. na hřišti, v přírodě, v knihovně atd. Pokud je přítomen pedagogický pracovník, zajišťuje bezpečnost účastníků a vystupuje jako rádce při hře.

Jak uvádí Hájek, zájmové činnosti se uskutečňují v zájmových útvarech, které mívají zpravidla tyto označení:

- a) **Kroužek** - zájmový útvar menšího charakteru, který se zaměřuje na vnitřní obohacení členů. Například rybářský, modelářský a čtenářský.
- b) **Soubor** - zájmový útvar, který se zaměřuje na prezentaci výsledků určité činnosti. Například taneční či pěvecké vystoupení. Většinou má více členů.
- c) **Klub** - zájmový útvar, který je založen na volnější organizační struktuře. Spadají sem různé „fankluby“, klub mladého diváka, divadelní klub...
- d) **Oddíl** - oddílem se nazývají tělovýchovné či turistické útvary. Bývá součástí většího organizačního celku. Má větší počet členů, charakterem se přibližuje kroužku.
- e) **Kurz** - jedná se o útvar, který je časově omezen. Cílem kurzu je získávání nových dovedností, vědomostí. Patří sem například kurz počítačový, jazykový... (Hájek, 2008)

1.5.2 Druhy zájmových činností

Zájmové činnosti se dají dělit dle různých kategorií. Tímto tématem se zajímá více autorů:

Dle Pávkové a kolektivu se zájmové činnosti dělí na:

a) zájmové činnosti společenskovední

Jedná se o činnosti, díky kterým účastníci zájmových činností poznávají aktuální společenské dění. Prohlubují vztah k tradicím vlasti, kultuře, mateřskému, ale i cizímu jazyku. Mezi základní oblasti poznání patří výchova k vlastenectví, k rodičovství, k partnerství, ale také společenská výchova, jazykověda a sběratelství. Do těchto činností můžeme zařadit například seznamování s historickými objekty a památkami, informace o významných osobnostech, společné akce, oslavy svátků a narozenin. Ale také dodržování tradic školy a výchovného zařízení, také dodržování lidových tradic a zvyků, seznamování s náboženskými a filozofickými směry, zájmové studium cizích jazyků, publicistika či individuální sběratelství.

b) zájmové činnosti pracovní - technické

Jedná se o činnosti, které napomáhají k zdokonalování manuálních dovedností a obohacují účastníka o nové poznatky z oblasti techniky a zároveň umožňují využít nové poznatky v praxi. U žáků se tak prohlubuje zájem o tvořivou práci, vědu a techniku. Tyto činnosti rozvíjejí touhu po novém poznání v oblasti techniky, technického myšlení a představivost. V současné době se jedná především o oblast kybernetiky, elektrotechniky, elektroniky a výpočetní techniky. Do těchto činností také můžeme zařadit práci s různými druhy materiálů, modelářské práce, práce se stavebnicemi a konstruktivní práce, montážní a demontážní činnosti, ale také drobné opravy pomůcek, vybavení či příprava pokrmů.

c) zájmové činnosti přírodovědné

Jsou to činnosti, které se zabývají přírodou, pěstují k ní vztah a vedou k její ochraně. Cílem je vytváření správného postoje k životním hodnotám a prohloubit zájem dětí o živou i neživou přírodu, pěstitelství a chovatelství. U dětí mladšího školního věku se jedná především o pozorování přírody v době vycházek a sbírání přírodních materiálů pro určité pracovní činnosti. Děti mladšího školního věku mají také velice kladný a blízký vztah ke zvířatům. Naopak u dětí staršího školního věku stoupá zájem o specializované činnosti, jako je rybářství, včelařství, pěstitelství apod. Mezi okruhy, které sem patří, můžeme zařadit například pěstitelské práce (pěstování pokojových květin, práce na zahradě...), chovatelství (chov živočichů v akváriu, teráriích, domácí zvířata, drobná hospodářská zvířata, chov ptactva...), pozorování živé a neživé přírody, práci s odbornou literaturou, která se zabývá přírodou, spolupráce s institucemi jako jsou muzea, botanické a zoologické zahrady atd.

d) zájmové činnosti esteticko-výchovné

Tyto činnosti utvářejí kladné vztahy dětí ke společnosti, jejím materiálním hodnotám a k přírodě. Jsou zaměřené na rozvoj výtvarného, hudebního, dramatického, literárního, hudebně-pohybového projevu. Součástí je i rozvoj po stránce slušného chování, výchova vkusu a rozvoj tvořivosti. Do okruhů činností patří výtvarné zájmové činnosti (např. využívání různých výtvarných technik, modelování, poznávání výtvarného umění...), hudební zájmové činnosti (zpěv, hudební hry, hra na hudební

nástroj, poslech hudby, zájem o hudební umělce...) a literárně-dramatické činnosti (četba, vypravování, dramatizace, pokusy o dramatickou tvorbu, návštěvy kulturních představení...).

e) zájmové činnosti tělovýchovného, sportovního a turistického zaměření

Cílem těchto činností je zlepšení fyzické a psychické kondice. Pohyb je základem zdravého vývoje, proto je důležité zapojit různé druhy sportu již v dětství, aby se tak stal i v dospělosti nezbytnou součástí života. Ze zdravotního hlediska je pohyb pro zdravý život nezbytný, důležitá je také všestrannost, proto by sportovní činnosti měly být zaměřené na různé druhy sportů jako je atletika, gymnastika, turistika, plavání, bruslení či jiné sporty. Existuje i řada netradičních sportů jako je například aikido, lakros, taekwondo, squash... Většina sportů je spojena i s pobytem venku, který je samozřejmě také pro zdravý životní styl důležitý. Některé sportovní činnosti mohou děti vykonávat spontánně, ale některé mohou vykonávat jen ve spolupráci se sportovními oddíly, organizacemi, občanskými sdruženími atd. Do okruhu těchto činností můžeme zařadit například atletiku, akrobacii, gymnastiku, tanec, branné sporty, turistiku, sportovní hry, sezónní sporty a zábavy, ale také průpravná zdravotní cvičení, návštěvy a sledování sportovních soutěží atd. (Pávková, 2002)

Dle novější publikace od Hájka a kolektivu jsou zájmové činnosti vystihovány a děleny takto:

a) rukodělné činnosti

Tyto činnosti rozvíjejí především jemnou motoriku a zručnost. Děti si tak mohou osvojovat pracovní postupy, manipulovat s různými materiály. Patří sem například hry se stavebnicemi, šití, vyšívání, různé konstrukční práce atd.

b) technické činnosti

Ty navazují na rukodělné činnosti, děti se tak získávají konstrukční dovednosti, technickou představivost a zdokonalují svoji přesnost. Patří sem modelářství, minikáry, motokáry atd.

c) přírodovědná zájmová činnost

Cílem této činnosti je seznámení dětí s přírodou, s přírodními vědami, utváření kladného vztahu k přírodě, životnímu prostředí a k jeho ochraně. Spadá sem pěstitelství, rybaření, chovatelství, ekologie...

d) estetickovýchovné činnosti

Základem těchto činností je utváření kladného vztahu k estetickým hodnotám. Napomáhají rozvíjet fantazii, kreativitu a podporují emociální složku osobnosti. Jsou to výtvarné činnosti, hudební činnosti - hra na hudební nástroj, zpěv, ale také divadlo, literatura, film...

e) tělovýchova a sport

Při sportování účastníci rozvíjí svojí fyzickou zdatnost, poznávají více sami sebe, učí se jak hrát „fair play“ a také se učí jak odolávat a zvládat stres. Je zde zahrnuta základní tělesná výchova, sportovní hry a lehká atletika.

f) turistika

Sem spadá jak poznávání přírodovědného prostředí, společensko vědní činnosti, tak i tělovýchova.

g) společenskovědní zájmová činnost

Tato činnosti prohlubuje znalosti z oblasti společnosti a její historie, památek, tradice, jazykové znalosti. Např. zájmové jazykové vzdělání, filozofie, historie, sběratelství, folklor atd.

h) PC

Počítače jsou v současné době nejvíce rozvíjející zájmová činnost. Děti se učí manipulovat s počítačem, s určitými programy. Rozvíjí se tak počítačové dovednosti a logické uvažování. Bohužel tu hrozí často návyk na tzv. virtuální drogu. (Hájek, 2008)

1. 6 Období dospívání - adolescence

Bakalářská práce se zaměřuje na žáky druhého stupně základních škol, konkrétně na žáky devátých ročníků. Jedná se tedy o období dospívání, dle Vágnerové

o období staršího školního věku, které začíná druhým stupněm základní školy a končí ukončením základní školní docházky. Z hlediska věku je to tedy období přibližně od jedenácti do patnácti let.

Období dospívání

- I. **Raná adolescence/pubescence, 11. - 15. rok = starší školní věk**
- II. Pozdní adolescence, 15. - 20. let

1.6.1 Tělesná proměna

Z biologického hlediska se jedná o první fázi dospívání, tedy o období pubescence. V první fázi dospívání tedy v rané adolescenci, která trvá od jedenáctého do patnáctého roku dochází k řadě změn. Nejvýraznější změnou je tělesné dospívání, které se projevuje viditelnými i pociťovanými důsledky, ke kterému patří pohlavní dozrávání, funkce pohlavních orgánů, růst postavy, proměna proporcí, sekundární pohlavní znaky, sexuální prožitky, období puberty atd. Již dva až tři roky před pubertou dochází ke změnám hormonální produkce. Na konci tohoto období se z dítěte stává člověk schopný reprodukce. Tělesná proměna může být často i předčasná a dospívající lidé se s ní někdy mohou vyrovnávat nepříjemným způsobem. Raději by se tělesných změn zbavili či je alespoň pozastavili. Je všeobecně známo, že dívky dospívají dříve než chlapci. (Vágnerová, 2005)

Během puberty se u děvčat začne vyskytovat ochlupení, začínají jim růst prsa a vaječníky, objevuje se první menstruace, což je známka úplného dozrání pohlavních žláz, tvaruje a zaobluje se postava - ukládá se tuk, přibírají na váze, mění se obličej a přibývá akné. U chlapců se také začne vyskytovat ochlupení, zvětšují se a dozrávají pohlavní žlázy, v kterých se tvoří spermie, objevuje se noční poluce. Začínají růst vousy, mění se i hlas, přeskakuje, je hrubější - začínají mutovat. Tvaruje se postava a začínají růst svaly. (<http://www.nicm.cz/o-cm-je-to-dospivani>, 1998 Matějček)

1.6.2 Poznávací procesy a emoční vývoj

„V pubertě ovlivňuje vlastnosti pozornosti nejen oslabená nervová soustava jako důsledek rychlého růstu a hormonální přestavby, ale také značný rozsah a nevyhraněnost zájmů, včetně zvýšené orientace na fázově specifické problémy a úkoly“. (Čačka, 2000, str. 233)

Keating in Vágnerová (2005) uvádí, že dospívající dokážou experimentovat s vlastními úvahami, uvažují systematictěji, jsou schopni stanovit hypotézy, přemýšlí o různých variantách a již dokáží zkoumat problém z více hledisek. Dále začínají měnit svůj postoj k základním psychickým potřebám, mění se potřeba jistoty a závislosti na rodině. Chtějí se více osamostatnit, mít větší svobodu při rozhodování o sobě samých a svých věcech. Také potřeba seberealizace se mění, žáci v tomto období začínají přemýšlet o budoucnosti, začínají uvažovat nad tím, co bude následovat po základní škole a uvědomovat si, co je pro ně perspektivní a co ne.

U dospívajících se rozvíjí paměť, dokáží lépe odhadnout své znalosti a vymyslet lepší strategii učení. I z hlediska emočního prožívání se mění, jsou náladoví, často se u nich objevují dráždivé či přecitlivělé reakce, dochází k emočnímu zmatku. Citová stabilita a jistota se začíná pomalu vytrácet. Tyto proměny jsou někdy i pro samotné pubescenty nepříjemné, nedokáží si vysvětlit, proč se tak a tak cítí, chovají. Často své pocity nechtějí projevovat navenek, jsou vztahovační či přecitlivělí. Častou obranou reakcí bývá únik do fantazie. (Vágnerová, 2005)

Dle Matějčka se vyvíjí naplno introspekce, což je duševní funkce, díky které jsou dospívající schopni vytušit a pozorovat své vlastní duševní prožitky. Dospívající tak utíkají do denního snění. Dle vlastních prožitků začínají soudit ty nejbližší, což je v tomto případě rodina, přátelé a učitelé. Začínají se ptát sami sebe a později i druhých, proč lidé jednají tak a tak, co je k tomu vede? Zkrátka opět se objevuje období otázek. Začíná se zvětšovat slovník, přibývají lechtivá slova, dvojsmysly, pomluvy o dospělých šeptem či záměrně nahlas. Začínají experimentovat a to i v oblasti nevhodných návyků, jako je alkohol, kouření či drogy. Už jen samotnou touhou po něčem takovém začíná experimentování. (Matějček, 1998)

1.6.3 Zájmy

Jak uvádí Langmeier a Krejčířová (2012) v období dospívání mají děti zájem o sport/pohyb. Vývoj motoriky se totiž v tomto období mění. Dospívající nabývají dovednosti, které vyžadují určitou sílu, hbitost, jemnou pohybovou koordinaci a také smysl pro rovnováhu.

Díky rychlému rozvoji vnímání, motoriky, ale i jiných schopností směřuje dospívající k novým hlubším zájmům: k zájmu o sportování/pohyb, filmy, divadlo a hudbu. U dospívajících se také může objevit snaha vytvořit nějaké dílo - literární, hudební či výtvarné. Zvyšuje se zájem o historická, válečná a společenská témata. Z hlediska literatury dospívající rádi čtou milostné romány, sci-fi, ale také poezii. Naopak často se můžeme setkat s odporem k povinné školní četbě či klasické vážné hudbě. (Langmeier, Krejčířová 2012)

1.6.4 Socializace

I sociální postavení se v době rané adolescence mění. Mezi důležité sociální mezníky patří ukončení povinné školní docházky a volba dalšího studia, tedy příprava na povolání a obdržení občanského průkazu.

V tomto období se mění i vztahy s lidmi. Pubescenti začínají odmítat autoritu a zaujímat podřadné postavení, dohadují se, začínají mít své názory a rozhodnutí, diskutovat a stát si za svým. Sociální skupiny a instituce však mají pro pubescenty stále důležitý význam. Rodina má stále významné sociální postavení, ale pubescenti se začínají od rodiny odpoutávat a osamostatňovat. Škola začíná fungovat jako instituce, která je nezbytná pro další studium. Volnočasové aktivity, které mohou vynahrazovat záporný vliv rodiny či školní neprospěch, jsou pro pubescenta důležité, ovlivňují nejen rozvoj dovedností a schopností, ale plní i funkce určitého sociálního zázemí. Nemalý význam má i vrstevnická skupina, která se stává velmi důležitou a potřebnou jako zdroj opory, přátelství, podpory a pochopení. Také první lásky se zde mohou objevovat, ale i respektování ostatních v partě, která má vždy svého vůdce. Pro partu jsou důležitá místa, která mohou navštěvovat bez dohledu rodičů, jako jsou například kina, cukrárny, obchody, diskotéky či sportovní stadiony. Pubescent tak získává nové sociální role, se

kterými se musí vyrovnat. Jedná se o roli dospívajícího, o roli člena party a o roli blízkého přítele. (Vágnerová, 2005)

1.6.5 První lásky

Na začátku období se začíná objevovat první zamilovanost, která je spíše platonická, dospívající touží být s někým v blízkosti, možná se ho i dotknout, ale bližší sblížení jim připadá jako znesvěcení tohoto citu, nedokáží zpočátku vyjádřit to, co cítí. První láska bývá často náhlá, někdy se jí říká láska na první pohled, kdy milovaný symbolizuje zjevení krásy a půvabu. Schůzky chlapců s dívkami se prolínají celým obdobím dospívání. Zpravidla ke konci období začíná jít o tělesné sblížení, ale není to pravidlem. Držení za ruku, první polibky, mezi kterými může uplynout i několik týdnů či měsíců k tomu patří. Postupně se polibky prodlužují, začne se objevovat objímání a hlazení a může dojít i k prvnímu pohlavnímu styku. V následujících letech se začne prohlubovat zájem o sexualitu, antikoncepci a také o možné nebezpečné pohlavní choroby. (Říčan, 2004)

„Doporučit jednoznačně ideální věk, kdy začít objevovat svět sexu pochopitelně nelze. Někdo je sexuálně zralý ve 14, jiný se v 18 teprve hledá. Legislativně je u nás povoleno začít se sexem v 15 letech a podobně se k začátku pohlavního života svých občanů stavějí i státy Evropské unie. Zákonné ustanovení slouží ale v první řadě jako ochrana proti zneužívání dětí pedofily, ne jako bič pro mladé experimentátory“.

(<http://www.zbynekmlcoch.cz/informace/vztahy/sex-milovani/kdy-zacit-se-sexem-kdy-mit-prvni-pohlavni-styk>)

II. VÝZKUMNÁ ČÁST

V rámci výzkumné části jsem provedla dotazníkové šetření mezi žáky devátých ročníků třech základních škol v Benešově. Včetně vyhodnocení, popisu a stanovení hypotéz.

2.1 Cíl výzkumu

Cílem výzkumu je zjistit, jak tráví svůj volný čas žáci devátých ročníků základních škol v Benešově - co ve volném čase dělají, zda se věnují nějakým zájmovým volnočasovým aktivitám, zda navštěvují zájmové či školní kroužky, jednoduše řečeno, co dělají ve svém volném čase.

2.2 Charakteristika výzkumného vzorku

Pro výzkum jsem vybrala tyto 3 základní školy: Základní škola Jiráskova, Základní škola Dukelská a Základní škola Na Karlově. Na těchto školách ve všech 9. třídách byly rozdány dotazníky pro mou práci. Dotazníkového šetření se zúčastnilo 135 žáků ze 159 možných. Někteří žáci nebyli ve školách přítomni, proto nemohl být rozdán plný počet dotazníků. Z nich byly některé nesprávně vyplněny, proto pro samotný výzkum bylo použito 113 správně vyplněných dotazníků. Z tohoto počtu dotazník vyplnilo 62 dívek a 52 chlapců.

2.2.1 Základní škola Dukelská

Tato škola pavilónového typu byla otevřena v roce 1982. Součástí školy je odpočinkový areál, zahrada, venkovní hřiště, sportovní zařízení (tělocvična, gymnastický sál, venkovní hřiště a běžecká dráha) a školní družina, která se nachází v přízemí budovy. Školní jídelna se nachází přímo v budově školy.

Kapacita školy je 900 žáků. V současné době navštěvuje školu 598 žáků. Na prvním stupni je zpravidla po třech paralelních třídách, na druhém stupni výjimečně i po

čtyřech paralelních třídách. Deváté ročníky jsou tři a celkově je navštěvuje 58 žáků. 9.A má 17 žáků, 9.B 19 žáků a 9.C 22 žáků. Pro žáky druhého stupně nabízí škola tyto školní kroužky - florbal, fotbálek, badminton, atletika, házená a pěvecký sbor.

2.2.2 Základní škola Jiráskova

Stavba této základní školy započala na podzim v roce 1926. Během let prošla řadou úprav a změn. Škola je dvoupatrová, součástí je velká sportovní hala a sportovní hřiště. Vedle školy se nachází školní družina a školní jídelna, kterou navštěvují i žáci jiných škol.

V současné době navštěvuje školu 725 žáků. Deváté ročníky jsou 3 s celkovým počtem 69 žáků. 9.A má 24 žáků, 9.B 22 žáků a 9.C má 23 žáků. Pro druhý stupeň, tedy i pro deváté ročníky, škola nabízí tyto školní kroužky - florbal, softbal, volejbal, roztleskávačky a základy parkouru.

2.2.3 Základní škola Na Karlově

Tato škola je nejstarší ze třech jmenovaných škol v Benešově. Byla postavena v roce 1888 jako jednopatrová. Nejprve byla pouze pro dívky, později i pro chlapce. V roce 1898 bylo postaveno druhé patro a v roce 1937 byla škola rozšířena v půdorysu o dvě haly. Od roku 2005 je součástí školského zařízení i mateřská škola, která se společně se školní družinou nachází poblíž základní školy. Základní škola a školní jídelna jsou od roku 2003 samostatným právním subjektem.

Škola je rozdělena na 1. a 2. stupeň, na 1. stupni je 10 tříd a na 2. stupni 8 tříd. Celkově ji navštěvuje 410 žáků. Deváté ročníky jsou zde pouze dva, a to třída 9.A, kterou navštěvuje pouze 15 žáků a třída 9. B, kterou navštěvuje 17 žáků. Škola pro žáky devátých ročníků nabízí pouze dva školní kroužky - „sportovky“ a pěvecký sbor.

2.3 Stanovení hypotéz

Hypotéza č. 1

Více jak polovina dotazovaných žáků tráví stále svůj volný čas aktivitami na počítači.

Hypotéza č. 2

Zájmové kroužky/volnočasové aktivity navštěvuje více dívek než chlapců.

Hypotéza č. 3

Více žáků se věnuje sportovním volnočasovým aktivitám než aktivitám výtvarným a hudebním.

2.4 Metody výzkumu

Při zjišťování jak tráví volný čas žáci devátých ročníků jsem zvolila metodu dotazníku (viz. příloha č. 1). Tato metoda mi umožnila získat informace od velkého počtu respondentů. Ve vstupní části dotazníku jsem respondentům vysvětlila, čeho se dotazník týká, požádala je o vyplnění a vysvětlila, k čemu slouží. Upozornila jsem i na anonymitu a představila se. Při tvorbě jsem použila tyto typy otázek - otevřené, uzavřené i polouzavřené a také jsem použila možnost škálové odpovědi. První dvě otázky jsou zaměřeny na respondenty, na jejich základní informace. Zbýlých osm otázek je zaměřeno na volnočasové aktivity žáků. Na závěr dotazníku jsem poděkovala za vyplnění.

2.5 Popis výzkumu

V říjnu jsem vytvořila dotazník, který jsem na zkoušku předložila několika žákům devátého ročníku v mém okolí k vyplnění. Po vyplnění byly některé otázky upravené, jelikož se ukázaly jako nejasné.

Poté během listopadu 2012 jsem roznesla dotazníky do třech základních škol v Benešově. Konkrétně do všech devátých ročníků, ke zjištění a potvrzení či vyvrácení

mých hypotéz, týkajících se volnočasových aktivit žáků. Dotazníky jsem měla v plánu rozdat ve všech školách, třídách osobně, ale po dohodě s vedením či zaměstnanci škol bylo pro školy přijatelnější, aby si dotazníky rozdali vyučující sami. Proto jsem je předala pověřenému vyučujícímu a ten mi je vždy rozdal v průběhu vyučovacích hodin, kdy na ně zbyl čas.

Během prosince jsem měla všechny dotazníky vyplněné zpět. Zkontrolovala jsem je z hlediska správnosti vyplnění, tj. zda byly všechny otázky vyplněné, zda někde nechyběla nějaká data či byly všechny otázky vyplněné srozumitelně. Poté jsem dotazníky spočítala a vyhodnotila. Dále následovalo zpracování a to ve formě vlastních grafů a tabulky.

2.6 Nabídka volnočasových aktivit v Benešově

Benešov je město ve Středočeském kraji cca 40 km jihovýchodně od Prahy. Má zhruba 16 tisíc obyvatel. Nedaleko města leží zámek Konopiště. Ve městě se nachází spousta možností a míst, kde se dá trávit volný čas, je tu bohatá nabídka volnočasových aktivit. Některé zde popisují:

Dům dětí a mládeže

Jedná se o příspěvkovou organizaci, kterou zřídilo město. Nabízí zájmovou, vzdělávací a rekreační činnost pro děti, mládež, rodiče a další dospělé zájemce v průběhu celého roku. Poskytuje především pravidelné volnočasové kroužky, a to jak výtvarné, hudební, taneční, tak i sportovní a technické, dále víkendové akce a letní tábory. Seznam kroužků viz. příloha č. 2.

Taneční škola Salta

Tato taneční škola nabízí různé taneční kurzy, věnuje se dětem již od 4 let až po dospělé taneční páry. Hlavní sídlem je aula benešovského gymnázia. Mezi taneční kurzy patří například kurz předtaneční výchovy pro žáky 9. tříd a žáky kvarty gymnázií, kde se učí základní kroky standardních latinskoamerických tanců, country tance a základům společenského chování, dále např. základní taneční kurz pro žáky prvních

a druhých ročníků učilišť a středních škol, speciální kurzy, kurzy pro pokročilé, pro dospělé, taneční víkendy atd.

Základní umělecká škola Josefa Suka

Zaměřuje se především na žáky základních a středních škol a výjimečně i na dospělé. Nabízí tyto studijní obory: hudební, výtvarný, taneční a literárně-dramatický.

Sportovní kluby Benešov

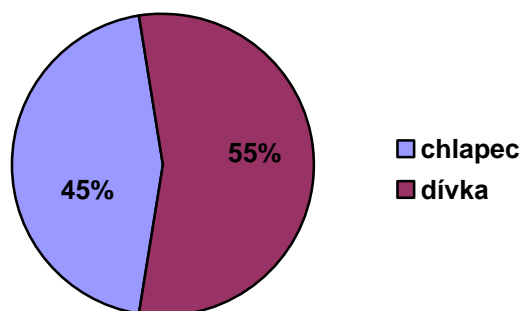
Také se zde nachází řada sportovních klubů a oddílů například: basketbalový, hokejový, fotbalový, florbalový, z řad bojového umění judo, karate, aikido, taekwondo...

Městská sportovní zařízení, které jsou přístupné veřejnosti:

Ve městě se nachází krytý plavecký bazén s Fitness Centrem 11, otevřený bazén, zimní stadion, fotbalový stadion, tenisové kurty, tenisové haly či víceúčelová hřiště. Také se zde najdeme sportovních centra, které spíše navštěvuje starší mládež a dospělí například S-Centrum Benešov (sportovní a relaxační centrum), Posilovna a cvičení Hřebík, Fitness Centrum 11 a Esporta Fitness Club. Jedná se především o posilovny, a dále jimi nabízené sportovní lekce např. spinning, zumba, břišní tance, aerobik, pilates, jóga, tanec atd. Některá nabízí i saunu a masáže.

2.7 Vyhodnocení dotazníků

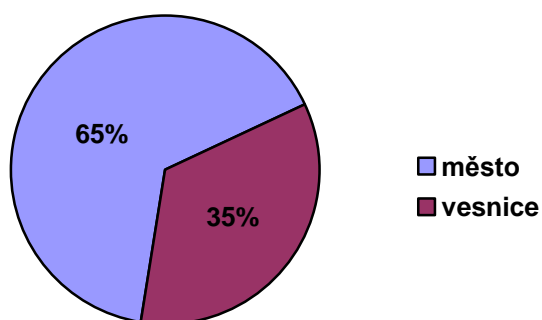
1) Jsi chlapec nebo dívka?

Graf č. 1 Pohlaví

Dotazník celkem vyplnilo 113 žáků. Z toho 62 dívek a 51 chlapců.

2) Kde bydlíš?

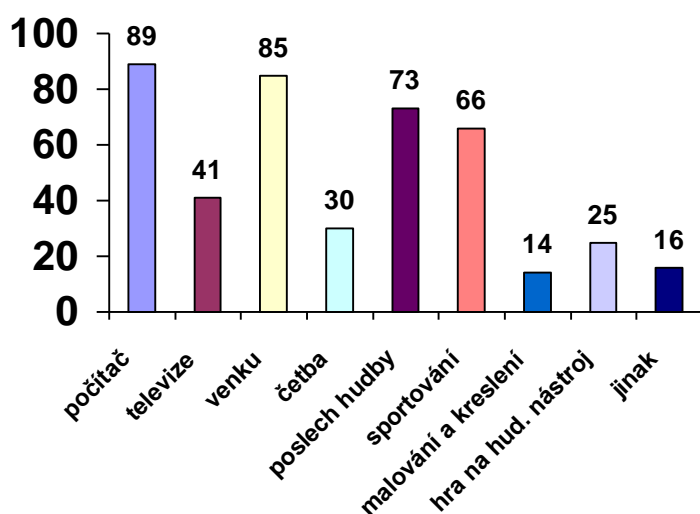

Graf č. 2 Místo bydliště

Ze 113 dotazovaných 74 respondentů žije ve městě a 39 na vesnici.

3) Jak trávíš nejčastěji svůj volný čas? Z níže uvedených vyber, zakroužkuj maximálně 4 možnosti a rozepiš je. Např. co na počítači děláš, co děláš venku, na jaký hudební nástroj hraješ, co za hudbu posloucháš atd.

- a) u počítače
- b) u televize
- c) venku
- d) četbou
- e) poslechem hudby
- f) sportováním
- g) malováním a kreslením
- h) hrou na hudební nástroj
- i) jinak (doplň jak)

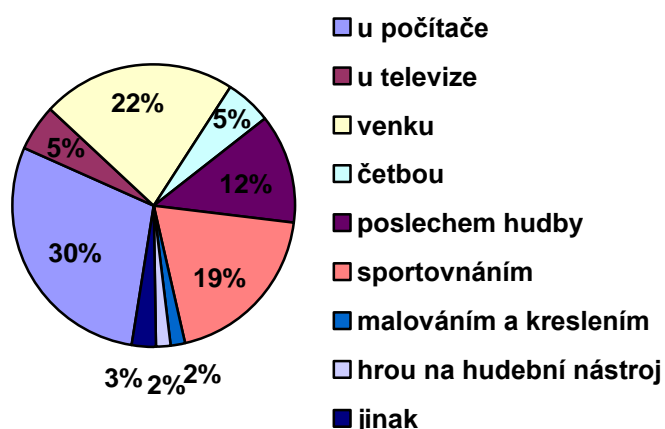
Graf č. 3 Konkrétní aktivity ve volném čase

Žáci nejčastěji uváděli 4 možnosti, nejvíce žáků a to 89 uvedlo počítač, kde se nejvíce věnují komunikaci s přáteli pomocí Facebooku a chatu a také hraní her, sledování videoklipů a vyhledávání určitých informací do školy. 85 dotazovaných uvedlo jako způsob trávení volného času pobyt venku a to nejčastěji s přáteli především nakupováním, povídáním a procházky. Dále následuje poslech hudby - moderní taneční

hudby, což uvedlo 73 žáků. 66 dotazovaných se věnuje sportování: sportovní a taneční kroužky, jízda na kole nebo na koni. Dále následuje sledování televize, především zahraniční a české seriály jak uvedlo 41 dotazovaných. Četba, kde 30 žáků uvádí časopisy pro dospívající mládež, romány, ale také knihy zaměřené na sci-fi. Hře na hudební nástroj se věnuje 25 žáků, nejvíce uváděli hru na klavír a kytaru. 14 žáků se věnuje ve volném čase kreslení a malování, především kreslení postav, obličejů a různých nápisů. 16 dotazovaných, uvedlo, že tráví čas jinak, především pomáhají s domácími pracemi, zařizují si věci do školy, spí či si volají s kamarády.

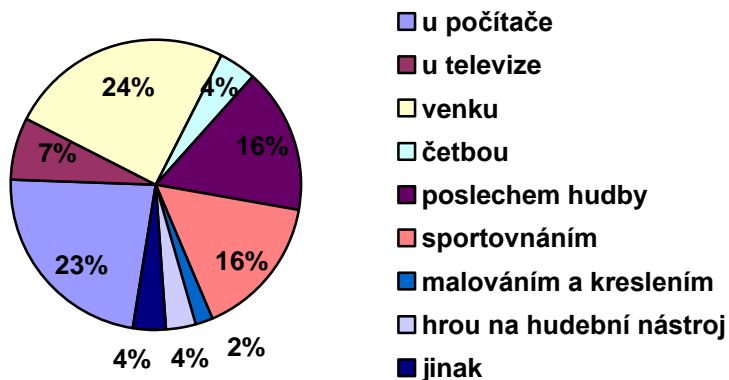
4) Ty, které jsi vybral, přiřaď k číslům.

1 = trávím tak svůj čas stále, 2 = většinou, 3 = občas, 4 = málokdy

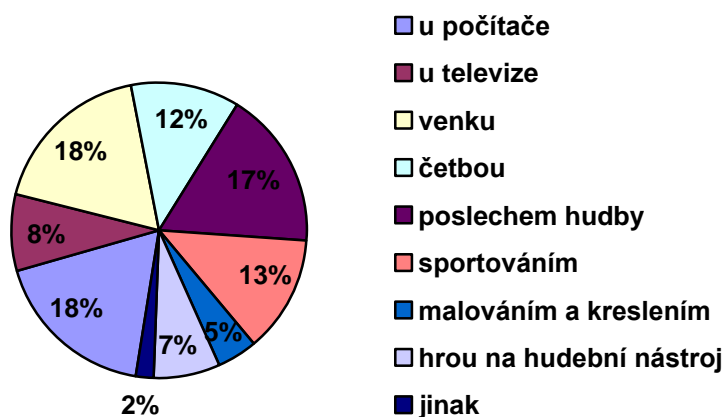
Graf č. 4 Trávím tak svůj čas stále = 1

Dle vyhodnocení nejvíce žáků, a to 30 % (konkrétně 33 žáků), tráví svůj volný čas aktivitami na počítači. Mezi ty patří komunikace s přáteli pomocí Facebooku, chatu a dále hraní her, sledování videoklipů, stahování filmů a vyhledávání informací do školy. 22 % (25 žáků) tráví stále svůj volný čas venku a to nejvíce s přáteli: nakupování, procházky, povídání. 19 % (22 žáků) tráví svůj čas sportovním, zde se jedná především o sportovní kroužky jako je basketball, florbal, volejbal, ale i řada bojových sportů a tanečních kroužků. 12 % (14 žáků) poslouchá hudbu - především moderní taneční muziku. 5 % (6 dotazovaných) tráví čas u televize a dalších 5 % dotazovaných čte. Ostatních 7 žáků tráví čas malováním a kreslením, hrou na hudební nástroj či pomáhají s domácími pracemi.

Graf č. 5 Trávím tak svůj čas většinou = 2

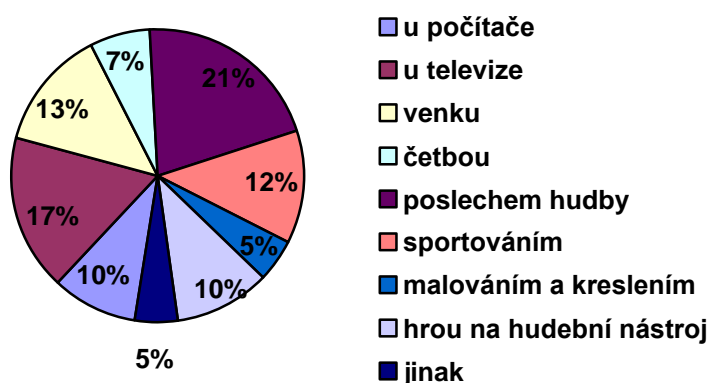
Na druhém místě, tedy jak většinou tráví dotazovaní čas, je pobyt venku: nejčastěji s kamarády, to uvedlo 24 % (28 žáků). Dále opět počítač, tuto variantu volilo 23 % (26 žáků). Sportem a poslechem hudby se ve volném čase většinou zabývá 16 % (18 žáků). Pouze 7 % (8 žáků) se většinou dívá na televizi (seriály). 4 % žáků se ve volném čase věnuje četbě (různé knihy a moderní časopisy). Další 4 % žáků se zajímají o malování a kreslení. Hře na hudební nástroj se také věnují 4 % žáků. Zbylá 2 % žáků se věnují volání s kamarády či domácím pracím.

Graf č. 6 Trávím tak svůj čas občas = 3

Na třetím místě, což znamená, že dotazovaní tak tráví svůj volný čas občas, je opět strávený čas u počítače a zároveň čas strávený venku, v obou případech se jedná o 18 % (20 dotazovaných). V těsném rozmezí je také poslech hudby. 17 % (tedy

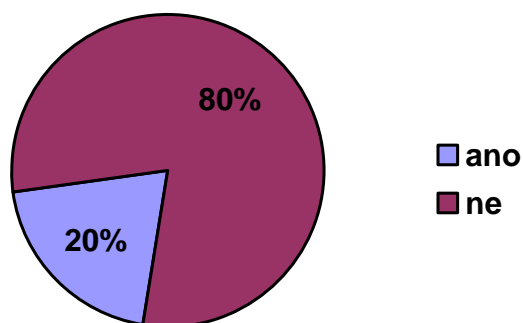
19 dotazovaných) se zaměřuje především na moderní taneční hudbu. Sportování se věnuje 13 % (14 dotazovaných). Jedná se především o sportovně zaměřené kroužky jako je florbal, fotbal, volejbal, basket atd. 12 % (13 dotazovaných) se věnuje četbě (většinou moderní mládežnické časopisy). 7 % (8 dotazovaných) se věnuje hře na hudební nástroj (klavír a kytara). 5 % (5 dotazovaných) se zajímá o malování a kreslení a zbylá 2 % (2 dotazování) tráví volný čas spánkem a stavěním modelu.

Graf č. 7 Trávím tak svůj čas málokdy = 4

Dle grafu se nejvíce žáků málokdy věnuje ve volném čase poslechu hudby a to 21 % (22 žáků). 17 % (18 žáků) se málokdy věnuje sledování televize (různé seriály), 13 % (14 dotazovaných) opět tráví málokdy čas venku s kamarády, 12 % (13 dotazovaných) se věnuje sportování, 10 % (11 dotazovaných) hře na hudební nástroj, opět nejvíce kytaru a klavír a dalších 10 % (10 dotazovaných) počítači. 7 % (7 žáků) se věnuje četbě. Zbylých 5 % (5 žáků) se věnuje malování a kreslení a dalších 5 % (5 žáků) tráví volný čas jinak a to především spánkem, zařizováním věcí do školy, voláním s kamarády či cestováním.

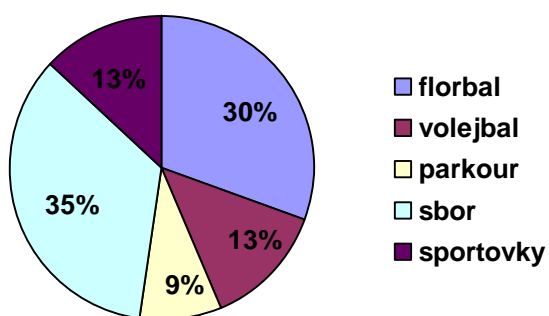
5) Navštěvuješ zájmový kroužek, který organizuje Vaše škola?

Graf č. 8 Školní kroužek

Základní školy nemají pestrou nabídku školních kroužků pro deváté ročníky. Již z grafu je vidět, že školním kroužkům se žáci moc nevěnují. Pouze 20 % (23 žáků) se věnuje ve škole nějakému kroužku. Zbýlých 20 % (90 žáků) se žádnému školnímu kroužku nevěnuje.

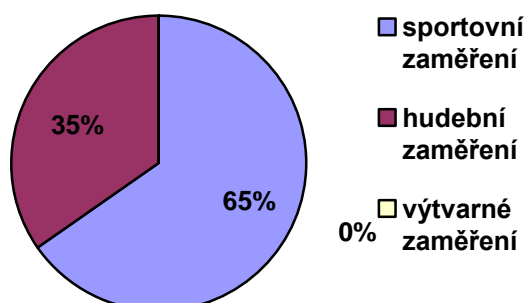
Pokud ano, jaký?

Graf č. 9 Konkrétní kroužek

Pouze 23 žáků navštěvuje školní kroužek, nejvíce žáků navštěvuje pěvecký sbor a florbal. Tyto dva kroužky nabízí pouze dvě základní školy. 35 % (8 žáků) se věnuje

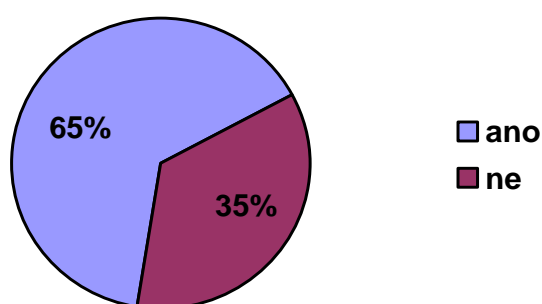
pěveckému sboru, 30 % (7 žáků) se věnuje florbalu. Volejbal a „sportovky“ navštěvuje 13 % (3 žáci) a 9 % (2 žáci) se zajímá o parkour.

Graf č. 10 Zaměření školních kroužků

35 % (8 dotazovaných) navštěvuje hudebně zaměřené kroužky - konkrétně sbor a ostatních 65 % (15 žáků) se věnuje kroužkům, které jsou sportovně zaměřené: florbal, volejbal, parkour a „sportovky“. Výtvarně zaměřené kroužky školy nenabízejí.

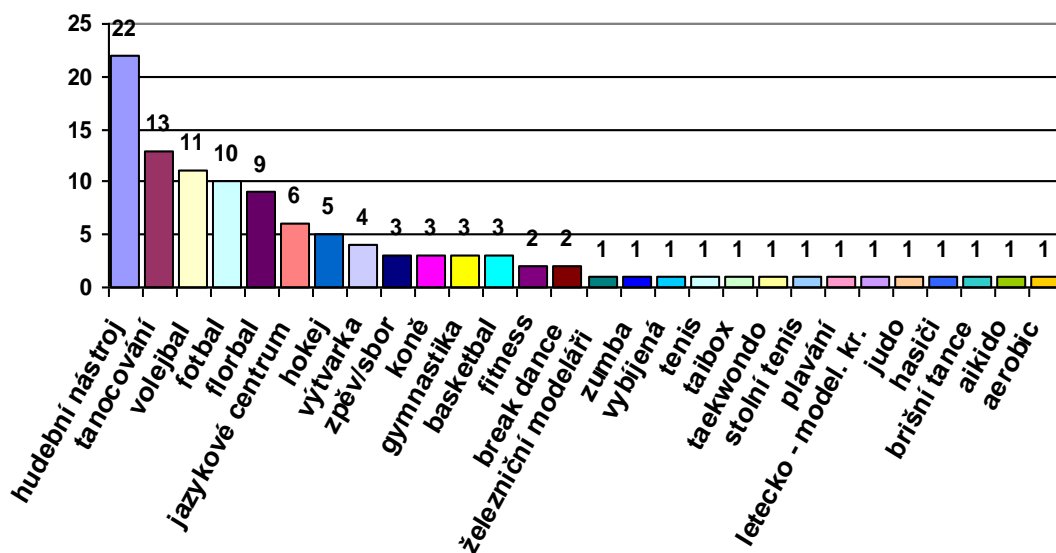
6) Navštěvuješ pravidelně i volnočasové aktivity, které neorganizuje škola?

Graf č. 11 Volnočasové aktivity

Více jak polovina dotazovaných navštěvuje nějakou volnočasovou aktivitu, zájmový kroužek, který neorganizuje škola. Konkrétně se jedná o 65 % (73 žáků). Zbýlých 35 % (40 žáků) se nevěnuje žádné pravidelné volnočasové aktivitě.

Pokud ano, jaké konkrétně a kdo je organizuje?

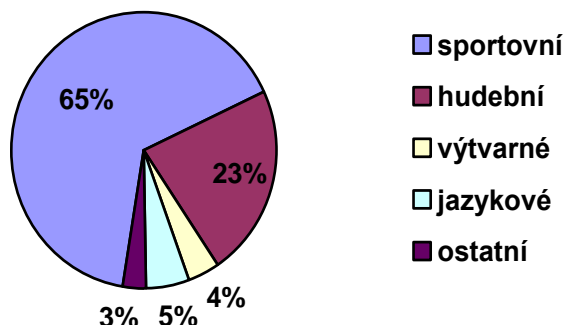

Graf č. 12 Konkrétní aktivity

Z celkových 73 respondentů, kteří se věnují nějaké volnočasové aktivitě, se 22 dotazovaných věnuje ve svém volném čase hraní na hudební nástroj, 13 dotazovaných se věnuje tancování a 10 volejbalu. 9 respondentů navštěvuje florbal, 6 jazykové centrum (převážně anglický jazyk) a 4 respondenti uvedli „výtvarku“. Dalším volnočasovým zájmovým aktivitám se věnují vždy 3, 2 nebo 1 respondent, viz. graf.

Nejvíce žáci navštěvují základní uměleckou školu, dům dětí a mládeže a různé sportovní oddíly či jazyková centra. Většina žáků se věnuje samozřejmě více kroužkům najednou.

Shrnutí volnočasových aktivit, které neorganizuje škola.

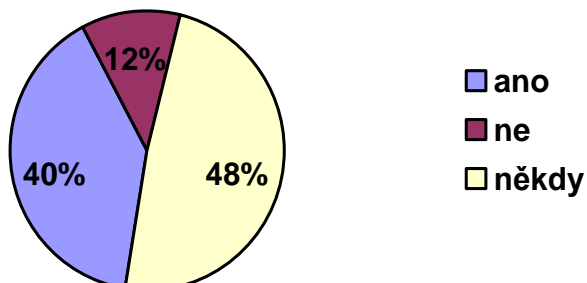
Graf č. 13 Zaměření volnočasových aktivit

Dle grafu č. 13 se nejvíce respondentů věnuje sportovně zaměřeným aktivitám, konkrétně 65 % (72 respondentů). Dále 23 % (25 respondentů) se zajímá o hudebně zaměřené aktivity. 5 % (6 respondentů) se učí ve volném čase cizí jazyk. A další 4 % (4 respondenti) se zajímají o výtvarně zaměřené aktivity. Zbývá 3 % (3 respondenti) se zajímají o jinak zaměřené volnočasové aktivity.

pohlaví	navštěvují	nenavštěvují
dívky	48	14
chlapci	31	20
celkem	79	34

Tabulka č. 1: Celkové shrnutí počtu žáků, kteří navštěvují/nenavštěvují jakékoli zájmové kroužky/volnočasové aktivity (školní i ostatní, které neorganizuje škola).

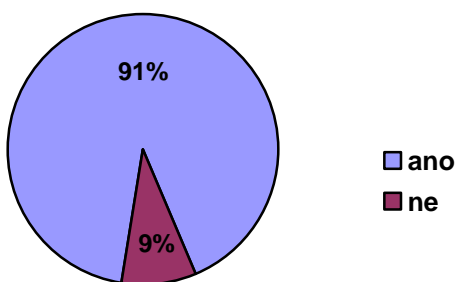
7) Máš dostatek volného času?

Graf č. 14 Volný čas

Skoro polovina dotazovaných, tedy 48 % (55 žáků) uvedlo, že má dostatek volného času někdy, 40 % (45 žáků) má dostatek volného času. Pouze 12 % (13 žáků) uvedlo, že volného času nemá dostatek.

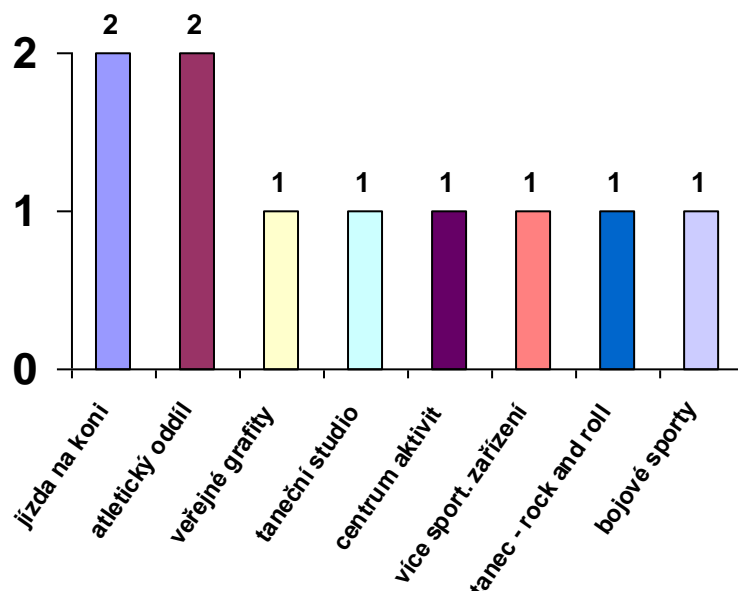
8) Je pro tebe v Benešově dostatečná nabídka volnočasových aktivit?

Graf č. 15 Dostatečná nabídka vol. aktivit

91 % (103 dotazovaných) je s nabídkou volnočasových aktivit v Benešově spokojeno. Nabídka volnočasových aktivit v Benešově je pro ně tedy dostačující. Pro zbylých 9 % (10 dotazovaných) není nabídka volnočasových aktivit dostačující a něco jim zde chybí.

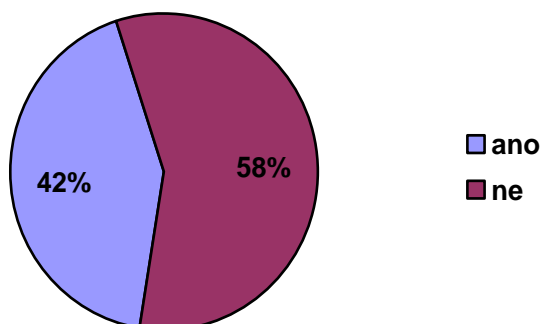
Pokud ne, co ti zde schází?

Graf č. 16 Konkrétní aktivity, které respondentům schází

Pouze 10 dotazovaných si myslí, že v Benešově není dostatečná nabídka volnočasových aktivit a něco jim zde chybí viz. graf č. 16. Dvěma dotazovaným zde chybí možnost jízdy na koni, která přímo v Benešově není možná, ale v mnoha okolních vesnicích tato nabídka je. Dále zde chybí dvěma dotazovaným atletický oddíl, který se zde opravdu nenachází. Existuje tu kroužek atletiky, ale pro jinou věkovou kategorii. Další uvedené aktivity chybí dle grafu jednomu respondentovi - schází veřejný prostor pro malování grafitů, který tu opravdu není. Taneční studio také ne, ale řadu tanečních kroužků poskytuje Dům dětí a mládeže v Benešově, dále mohou žáci navštěvovat Základní uměleckou školu Josefa Suka, která nabízí i taneční obory či například Taneční školu Salta, která poskytuje řadu tanečních kurzů a je na Benešovsku velmi známá. Ostatní aktivity dle grafu č. 16 se v Benešově nachází. Dotazovaní pravděpodobně neví, kde určité aktivity hledat, a proto je označili za ty, které se jim v Benešově schází.

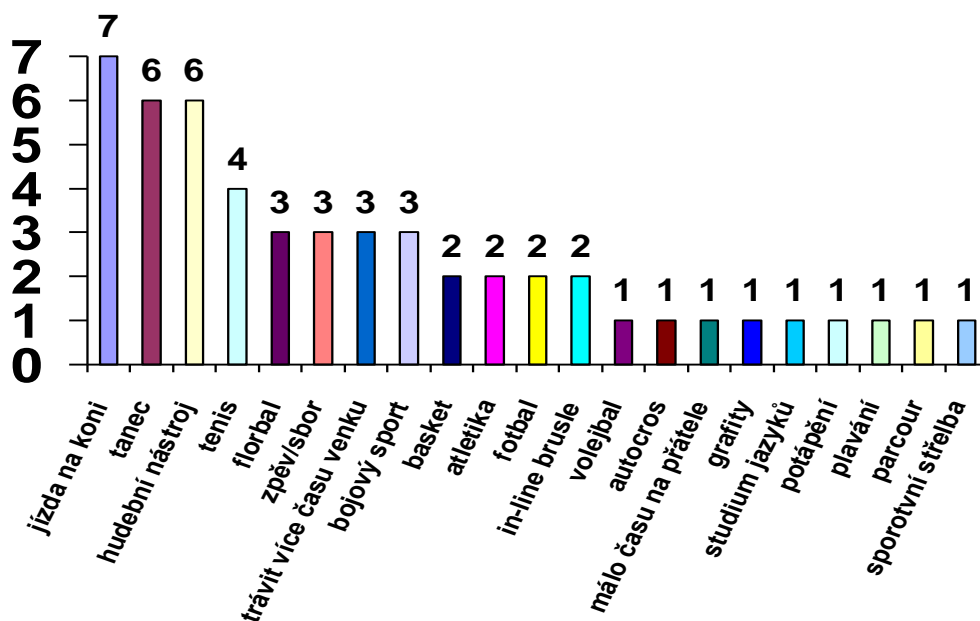
9) Existuje nějaká volnočasová aktivita či způsob trávení volného času, kterému by ses rád/a věnoval/a, ale bohužel z nějakého důvodu to není možné?

Graf č. 17 Volnočasová aktivita / trávení volného času, které není možné

Pro více jak polovinu dotazovaných neexistuje volnočasová aktivita či způsob trávení volného času, kterému by se nemohli z nějakého důvodu věnovat, konkrétně se jedná o 58 % (65 dotazovaných). Zbýlých 42 % (58 dotazovaných) nějakou volnočasovou aktivitu postrádá.

Co konkrétně?

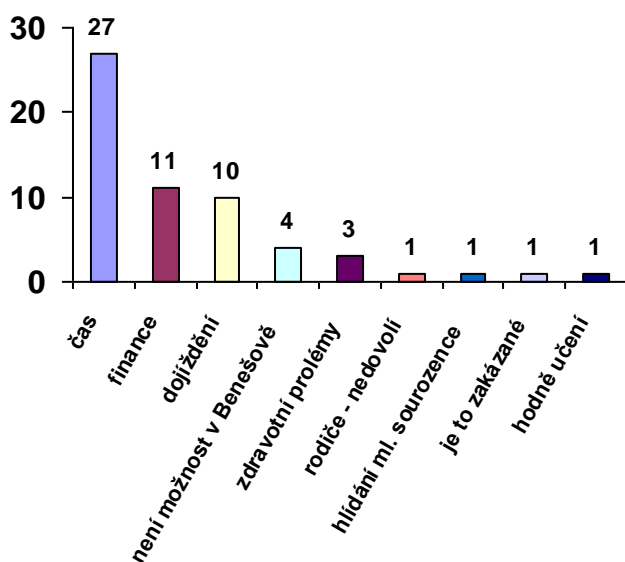
Graf č. 18 Konkrétní aktivity

Ze 42 % žáků (viz. otázka č. 9), kteří se nemohou věnovat z nějakého důvodu některé volnočasové aktivitě či způsobu trávení volného času, se nejvíce žáků nemůže věnovat jízdě na koni (7 žáků), tanci (6 žáků) a hře na hudební nástroj (6 žáků). 4 žáci se nemohou věnovat tenisu, 3 žáci florbalu, zpívání a trávení více času venku a bojovému sportu. Zájem o atletiku, fotbal, in-line brusle a volejbal by mělo vždy po 2 respondentech. Autokrosu, přátelům, grafitům, studiu cizích jazyků, potápění, plavání, parkouru a sportovní střelbě by se chtělo věnovat rádo po 1 respondentu.

Někteří žáci by se samozřejmě věnovali i více zájmům najednou, ale není to z určitého důvodu možné.

Z jakého důvodu se tomu nevěnuješ? Co tomu brání?

- a) finance
- b) čas
- c) dojíždění
- d) jiné (doplň)

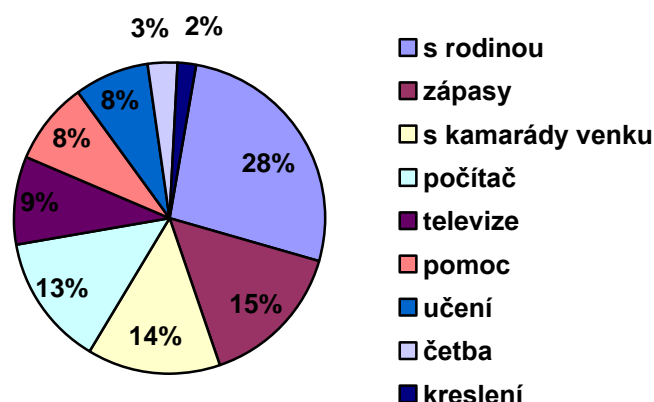

Graf č. 19 Konkrétní důvod

42 % (48 žáků) je omezováno dělat nějakou volnočasovou aktivitu či určitým způsobem trávit volný čas konkrétním důvodem. Dle vyhodnocení je nejvíce těchto žáků a to 27 omezováno časem. Na druhém místě jsou finance, které omezují 11 žáků a na třetím dojíždění, které omezuje 10 žáků. 4 dotazovaní uváděli jako důvod, že se daná aktivita v Benešově nenachází, tedy není možnost se jí v Benešově věnovat. 3 dotazovaným brání zdravotní problémy. Další uvedené důvody - zákaz činnosti rodiči, hlídání mladšího sourozence, zakázaná činnost a hodně učení uvedl vždy 1 respondent.

10) Jak trávíš víkendy?

Tato otázka je otevřená, slouží jako přehled trávení volného času o víkendech u žáků devátých ročníků základní školy.

Graf č. 20 Trávení víkendů

28 % dotazovaných tráví víkendy s rodinou a to doma, na chalupě či na rodinných výletech a návštěvách u příbuzných (nejčastěji u babičky). 15 % dotazovaných jezdí na sportovní zápasy v daném sportu, kterému se věnují, například v basketbalu, florbalu, ve fotbale, v hokeji, gymnastice či tancování. Mnozí dotazovaní konkrétně 14 % tráví svůj volný čas s přáteli venku. 13 % dotazovaných uvádělo ve svých odpovědích počítač - hraní her, surfování po internetu a poslech hudby. 9 % žáků uvedlo sledování televize. 8 % dotazovaných uvedlo, že se o víkend věnují domácím pracím - úklidu, vaření či pomáhají na zahradě, ale také hlídají mladšího

sourozence či venčí psa. Dalších 8 % žáků se věnuje učení a přípravě do školy. Pouze 3 % dotazovaných se věnuje četbě a 2 % kreslení. Samozřejmě dotazovaní ve svých odpovědích uváděli více variant, jak tráví víkendy.

2.8 Diskuze

Cílem práce bylo zjistit, co žáci devátých ročníků základních škol v Benešově dělají ve svém volném čase, zda navštěvují nějaké zájmové či školní kroužky, jakým aktivitám se věnují, zda je pro ně v Benešově dostatečná nabídka volnočasových aktivit.

Po vyhodnocení dotazníku jsem zjistila čtyři nejčastější možnosti, jak žáci tráví svůj volný čas. A to u počítače (ale ne stále), kde nejčastěji komunikují s přáteli pomocí Facebooku a chatů, stahují hudbu a filmy, hrají počítačové hry či vyhledávají určité informace do školy. Dále tráví volný čas venku s přáteli - nakupováním, procházením se po městě či společným trávením času na hřištích. Také poslechem hudby, především moderní hudby, která je zrovna aktuální na hudebním žebříčku. A čtvrtou možností je sportování. Zde se jedná především o aktivní návštěvu zájmových sportovních kroužků či sportovních oddílů. Jak uvádí literatura, v období dospívání se prohlubuje zájem o sport, což mohu z výsledků dotazníkového šetření potvrdit.

Z hlediska pravidelných volnočasových aktivit více jak polovina žáků navštěvuje pravidelně nějaký kroužek či volnočasovou aktivitu. Patří sem hra na hudební nástroj (nejvíce kytara a klavír), různé druhy tancování a dále sportování, kolektivní sporty: volejbal, fotbal, florbal a také jazykové kurzy. Školním kroužkům, které organizují školy, se moc žáků nevěnuje. Základní školy totiž pro deváté ročníky mnoho zájmových kroužků nenabízejí, spíše se zaměřují na nižší ročníky a především na první stupeň. Z těch, kteří přeci jen nějaký školní kroužek navštěvují, je nejnavštěvovanější sbor a florbal.

V Benešově je dle mého názoru dostatečná nabídka volnočasových aktivit, tudíž by nikdo neměl mít problém, najít si aktivitu, které se bude pravidelně věnovat a která ho bude uspokojovat a přinášet mu radost. Ale i tak se našlo pár žáků, kterým v Benešově něco schází. Dle vyhodnocení dotazníků jsem ale zjistila, že se jedná o aktivity, které v Benešově jsou, ale žáci o nich nevědí. Pouze jízda na koni a atletický

oddíl se v Benešově opravdu nenachází, ale i těmito činnostem se mohou žáci věnovat v blízkém okolí. Jak jsem zjistila, existují i aktivity, kterým by se žáci rádi věnovali, ale bohužel z nějakého důvodu to není možné, především se jedná o jízdu na koni, tancování či hře na hudební nástroj a pak různé druhy sportů. Jako důvod uváděli žáci nejčastěji nedostatek času.

Dle mého názoru v současné době existuje taková nabídka zájmových kroužků, plno organizací, které se věnují a specifikují na volný čas dětí a mládeže, že by si každý měl najít alespoň jednu činnost, které se bude ve svém volném čase věnovat.

Hypotéza č. 1: Více jak polovina dotazovaných žáků tráví stále svůj volný čas aktivitami na počítači.

Graf č. 4 viz. otázka č. 4, uvádí přehled volnočasových aktivit, kterým se žáci věnují ve volném čase. Tento graf uvádí, jak dotazovaní tráví volný čas stále. Z celkového počtu respondentů, tedy 113, jen 30 % dotazovaných tráví svůj volný čas stále u počítače. Ostatní tráví svůj volný čas jinak. Tato hypotéza se tedy nepotvrdila.

Hypotéza č. 2: Zájmové kroužky/volnočasové aktivity navštěvuje více dívek než chlapců.

Dotazník vyplnilo 113 žáků z toho 62 dívek a 51 chlapců viz graf č. 1. Celkově dotazník vyplnilo méně chlapců a to rovnou o 11, ale i tak je zřejmé, že kroužkům/volnočasovým aktivitám se věnuje více dívek než chlapců. Celkově je navštěvuje 48 dívek a 31 chlapců viz. tabulka č. 1. str. 44. Hypotéza č. 2 se tedy potvrdila.

Hypotéza 3: Více žáků se věnuje sportovním volnočasovým aktivitám než aktivitám výtvarným a hudebním.

Tuto hypotézu jsem ověřila na základě otázky číslo 5 (graf č. 8, 9 a 10), kde jsem se žáků ptala, zda navštěvují nějaký kroužek, který organizuje škola. A také na

základě otázky číslo 6 (graf č. 11, 12, 13), kde jsem se ptala, zda navštěvují pravidelně i nějaké volnočasové aktivity, které neorganizuje škola. V obou případech uváděli respondenti konkrétní aktivity. Z hlediska školních kroužků, kterým se věnuje pouze 23 žáků, se jich více věnuje sportovním kroužkům než výtvarným a hudebním. Výtvarným aktivitám se nevěnuje nikdo, jelikož je školy pro deváté ročníky nenabízejí. Hudebním aktivitám, a to konkrétně pěveckému sboru, který školy nabízí, se věnuje 35 % respondentů. Zbýlých 65 % respondentů se věnuje kroužkům, které jsou sportovně zaměřené (graf č. 10).

Volnočasovým aktivitám, které neorganizuje škola, se 65 % respondentů věnuje aktivitě, která je sportovně zaměřená (graf č. 13). Někteří dotazovaní se samozřejmě věnují více aktivitám najednou.

Z grafů č. 10 a 13 u otázky č. 5 a 6 tedy vyplývá, že hypotéza č. 3 se potvrdila a je pravdivá, a to jak u kroužků školních, tak i u volnočasových aktivit, které neorganizuje škola.

Závěr

V dnešní době je velice důležité, jak děti tráví svůj volný čas, což si našťestí i společnost dávno uvědomila. I proto je v současné době tolik zařízení, které se zaměřují na aktivity, které spadají do volného času. Každý si dokáže pod pojmem volný čas představit, co toto spojení znamená, ale ne vždy sem lidé zahrnují jen ty správné činnosti a zapominají, že pracovní a školní činnosti či péče o rodinu a domácnost sem nespadá.

Především pro děti a mládež je velice důležité, jak nakládají se svým volným časem. Přeci jenom je pravděpodobnější, pokud budou svůj volný čas trávit smysluplně nějakou zájmovou volnočasovou aktivitou, že tyto děti, předejdou s větší pravděpodobností sociálně patologickým jevům, dokáží si urovnat priority, přijmout zdravý životní styl, lépe se adaptují na život takový, jaký je, než děti, které ve svém volném čase nic hodnotného nedělají, jen se „poflakují“, nudí a nemají alespoň nějaký zájem o aktivní trávení volného času či nemají o nic zájem.

Proto jsem se zaměřila ve své práci na žáky devátých ročníků základních škol, abych zjistila, co dělají ve svém volném čase. Pro výzkum jsem zvolila tři základní školy v Benešově. V teoretické části jsem se zabývala volným časem, činiteli ovlivňující vývoj jedince a volný čas, výchovou mimo vyučování, zařízeními pro výchovu mimo vyučování, zájmovými činnostmi a dospíváním. Ve výzkumné části jsem se zaměřila na dotazníkové šetření s cílem zjistit, co žáci devátých ročníků dělají ve volném čase. K mému překvapení se více jak polovina žáků věnuje nějaké zájmové pravidelné aktivitě, což jsem v dnešní době nečekala. Naopak jsem čekala, že žáci budou v dnešní době trávit svůj volný čas jen u počítače, ale jak jsem zjistila, dospívající si dokáže se svým volným časem naložit i jinak a trávit ho i venku s přáteli, poslechem hudby či sportováním. V mé práci se tedy jednalo o zmapování, zjištění trávení volného času u žáků devátých ročníků. Na základě stanovených hypotéz se hypotéza č. 1 nepotvrdila. Dle vyhodnocení žáci svůj volný čas netráví stále aktivitami na počítači. Hypotéza č. 2 se potvrdila. Zájmové kroužky/volnočasové aktivity navštěvuje více dívek než chlapců. Také hypotéza č. 3 se potvrdila. Dle výsledků se žáci věnují více sportovním aktivitám než aktivitám výtvarným a hudebním.

Seznam použité literatury

ČAČKA, O. *Psychologie duševního vývoje dětí a dospívajících s faktory optimalizace*. 1. vyd. Brno : Doplněk, 2000. 378 s. ISBN 80-7239-060-0.

HÁJEK, B. ; HOFBAUER, B. ; PÁVKOVÁ, J. *Pedagogické ovlivňování volného času: Současné trendy*. 1. vyd. Praha : Portál, 2008. 240 s. ISBN 978-80-7367-473-1.

HÁJEK, B. ; HOFBAUER, B. ; PÁVKOVÁ, J. *Pedagogika volného času*. 2. vyd. Praha: Univerzita Karlova, 2010. 127 s. ISBN 978-80-7290-471-6.

HOFBAUER, B. *Děti, mládež a volný čas*. 1. vyd. Praha : Portál, 2004. 176 s. ISBN 80.7178-927-5.

LANGMEIER, J. ; KREJČÍŘOVÁ D. *Vývojová psychologie*. 2. vyd. Praha: Grada, 2006. 368 s. ISBN 80-247-1284-9.

MATĚJČEK, Z. ; POKORNÁ, M. *Radosti a strasti: předškolní věk, mladší školní věk, starší školní věk*. 1. vyd. Jinočany : H + H, 1998. 205s. ISBN 80-86022-21-8.

PÁVKOVÁ, J. ; HÁJEK, B. ; HOFBAUER, B. ; HRDLIČKOVÁ, V. ; PAVLÍKOVÁ, A. *Pedagogika volného času*. 3. vyd. Praha : Portál, 2002. 231 s. ISBN 80-7178-711-6.

PRŮCHA, J. ; WALTEROVÁ, E. ; MAREŠ, J. *Pedagogický slovník*. 6. vyd. Praha: Portál, 2009. 400 s. ISBN 978-80-7367-647-6.

PRŮCHA, J. *Pedagogická encyklopedie*. 1. vyd. Praha : Portál, 2009. 936 s. ISBN 978-80-7367-546-2.

ŘÍČAN, P. *Cesta životem: Vývojová psychologie*. 2. vyd. Praha : Portál, 2006. 390 s. ISBN 80-7367-124-7.

VÁGNEROVÁ, M. *Vývojová psychologie I.: dětství a dospívání*. 1. vyd. Praha: Karolinum, 2005. 467 s. ISBN 80-246-0956-8.

Elektronické zdroje

ČÁKIOVÁ, J. *O čem je dospívání?* [online]. Poslední aktualizace 29. 6. 2010 [datum citace 1. 3. 2013]. Dostupné z: <http://www.nicm.cz/o-cm-je-to-dospivani>

PROKŮPEK, V. *Vliv médií na vývoj dětí*. [online]. Poslední aktualizace 11. 2. 2012. [datum citace 25. 2. 2013]. Dostupné z: <http://vaclavprokupek.ano2012.txt.cz/clanky/101472/vliv-medii-na-vyvoj-d/>

MLČOCH, Z. *Kdy začít se sexem, kdy mít první pohlavní styk?* [online]. Poslední aktualizace 25. 2. 2009. [datum citace 7. 3. 2013]. Dostupné z: <http://www.zbynekmlcoch.cz/informace/vztahy/sex-milovani/kdy-zacit-se-sexem-kdy-mit-prvni-pohlavni-styk>

Seznam grafů

Graf č. 1 Pohlaví	36
Graf č. 2 Místo bydliště	36
Graf č. 3 Konkrétní aktivity ve volném čase	37
Graf č. 4 Trávím tak svůj čas stále = 1	38
Graf č. 5 Trávím tak svůj čas většinou = 2	39
Graf č. 6 Trávím tak svůj čas občas = 3.....	39
Graf č. 7 Trávím tak svůj čas málokdy = 4.....	40
Graf č. 8 Školní kroužek	41
Graf č. 9 Konkrétní kroužek	41
Graf č. 10 Zaměření školních kroužků	42
Graf č. 11 Volnočasové aktivity	42
Graf č. 12 Konkrétní aktivity	43
Graf č. 13 Zaměření volnočasových aktivit.....	44
Graf č. 14 Volný čas	45
Graf č. 15 Dostatečná nabídka vol. aktivit.....	45
Graf č. 16 Konkrétní aktivity, které respondentům schází	46
Graf č. 17 Volnočasová aktivita / trávení volného času, které není možné.....	47
Graf č. 18 Konkrétní aktivity	47
Graf č. 19 Konkrétní důvod	48
Graf č. 20 Trávení víkendů	49

Seznam příloh

Příloha č. 1 Dotazník pro žáky 9. tříd v základních školách v BenešověI

Příloha č. 2 Přehled zájmových kroužků Domu dětí a mládeže Benešov III

Příloha č. 1 Dotazník pro žáky 9. tříd v základních školách v Benešově

Dobrý den,

Jmenuji se Nikola Straková a jsem studentkou 3. ročníku Karlovy univerzity (obor: Vychovatelství). V rámci své bakalářské práce bych ráda zjistila, jak tráví volný čas žáci 9. ročníků základních škol v Benešově. Proto Vás žádám o vyplnění dotazníku. Dotazník je anonymní a slouží pouze ke studijným účelům. V dotazníku zakroužkuj pouze 1 odpověď, pokud nebude uvedeno jinak.

- 1) Jsi chlapec nebo dívka?
 - a) chlapec
 - b) dívka

- 2) Kde bydlíš?
 - a) vesnice
 - b) město

- 3) Jak trávíš nejčastěji svůj volný čas? Z níže uvedených vyber, zakroužkuj maximálně 4 možnosti a rozepiš je. Např. co na počítači děláš, co děláš venku, na jaký hudební nástroj hraješ, co za hudbu posloucháš atd.
 - a) u počítače
 - b) u televize
 - c) venku
 - d) četbou
 - e) poslechem hudby
 - f) sportováním
 - g) malováním a kreslením
 - h) hrou na hudební nástroj
 - i) jinak (doplň jak).....

- 4) Ty, které jsi vybral, přiřaď k číslům.
1 = trávím tak svůj čas stále, 2 = většinou, 3 = občas, 4 = málokdy
 1.
 2.
 3.
 4.

- 5) Navštěvuješ zájmový kroužek, který organizuje Vaše škola?
 - a) ano
 - b) ne

Pokud ano, jaký?

.....
.....

6) Navštěvuješ pravidelně i volnočasové aktivity, které neorganizuje škola? (Např. zpěv, tanec, sport, hra na hudební nástroj atd.)

- a) ano
- b) ne

Pokud ano, jaké konkrétně a kdo je organizuje? (Např. Dům dětí a mládeže, sportovní oddíl...)

.....

.....

7) Máš dostatek volného času?

- a) ano
- b) ne
- c) někdy

8) Je pro tebe v Benešově dostatečná nabídka volnočasových aktivit?

- a) ano
- b) ne

Pokud ne, co ti zde schází?

.....

.....

9) Existuje nějaká volnočasová aktivita či způsob trávení volného času, kterému by ses rád/a věnoval/a, ale bohužel z nějakého důvodu to není možné?

- a) ano
- b) ne

Co konkrétně?

Z jakého důvodu se tomu nevěnuješ? Co tomu brání?

- a) finance
- b) čas
- c) dojíždění
- d) jiné (doplň)

10) Jak trávíš víkendy?

.....

.....

.....

.....

Děkuji za vyplnění dotazníku.

Příloha č. 2 Přehled zájmových kroužků Domu dětí a mládeže Benešov

Pro školní rok 2012 - 2013. Kroužky, které mohou navštěvovat i žáci devátých tříd.

Pondělí

Název kroužku	Vedoucí	hodina	Kde	cena
Elektronika a robotika I	P. Šach	16.30 – 17.30	DDM-dílny č. 9	550,-
Elektronika a robotika II	P. Šach	17.30 – 18.30	DDM-dílny č. 9	550,-
Břišní tance pro pokročilé	L. Grešová	17.00 – 18.00	Sál DDM	550,-
Šachy I	H. Kubátová	15.00 – 16.00	DDM	550,-
Šachy II	H. Kubátová	17.00 – 18.00	DDM	550,-
Stolní tenis I	H. Kubátová	16.00 – 17.00	Sál DDM	550,-
Plavání / od 1. tř. – plavci, poloplavci /	D. Pokorná M. Pokorný	16.00 – 17.00	Krytý plavecký bazén Benešov	1 500,-
Plavání / od 1. tř. – plavci, poloplavci/	D. Pokorná M. Pokorný	17.00 – 18.00	Krytý plavecký bazén Benešov	1 500,-
Plavání / od 1. tř. – plavci, poloplavci/	D. Pokorná M. Pokorný	18.00 – 19.00	Krytý plav bazén Benešov	1 500,-
Francouzský jazyk	J. Klápová	17.15 – 18.15	DDM	550,-
Fitness I pro náctileté /pro děvčata od 12 do 19 let – Zumba, Bodystyling, cvičení na míčích/	Mgr. E. Růžičková	18.00 – 19.00	Sál DDM	550,-
Fitness II	Mgr. E. Růžičková	19.00 – 20.00	Sál DDM	550,-
Hra na kytaru	Mgr. I. Sadílková	15.00 – 15.45	DDM	800,-
Anglický jazyk	M. Pokorná	16.00 – 17.00	DDM č. 12	700,-
Hra na kytaru	Mgr. I. Žaloudková	17.30 – 19.00	DDM č. 31	800,-
Otevřený klub	Ing. J. Hálová	13.00 – 15.00	DDM - herna	-

Úterý

Stolní tenis II	Ing. K. Hlaváček	14.00 – 15.00	Sál DDM	550,-
Střelecký /úterý + sobota/	Mgr. Chmel, J. Skopec, P. Jonák, P. Hubal, M. Husman, P. Hrdlička, JUDr. Čichovský, V. Jonák	15.00 – 18.30	Sál DDM	650,-
Letečtí modeláři /od 4. tř./	M. Košátko, F. Sýkora	16.00 – 18.00	DDM-dílny č.9	950,-
Plavání od 1. tř. – plavci, poloplavci	L. Pecinovská	16.00 – 17.00	Krytý plavecký bazén Benešov	1 500,-
Anglický jazyk	Bc. L. Hokeová	16.30 – 17.30	DDM č. 12	700,-
Hra na kytaru	Mgr. I. Sadílková	13.30 – 14.30	DDM – dílny č.9	800,-
Hra na kytaru	Bc. A. Kozel	15.15 – 18.15	DDM č.1	800,-
Otevřený klub	Ing. J. Hálová	13.00 – 15.00	DDM - herna	-

Středa

Karate I /začátečníci od 4.tř./	R. Křivánek, M. Kučerák, T. Král	18.00 – 19.30	Sál DDM	550,-
Karate II / pro pokročilé, středa /	R. Křivánek, M. Kučerák, T. Král	19.30 – 21.00	Sál DDM	550,-
Břišní tance pro začátečníky od 3.tř. /	S. Hokeová	16.00 – 17.00	Sál DDM	550,-
Břišní tance	L. Grešová	17.00 – 18.00	Sál DDM	550,-
Gymnastika pro pokročilé /středa + pátek/	Mgr. I. Křížková, E. Stěhulová	16.30 – 18.00	Sokolovna Benešov	700,-
Hip-hop pro pokročilé /od 13 let/	S. Nechybová, D. Nechyba	19.00 – 20.30	ZUŠ Benešov	550,-
Anglický	T. Zacharieva	16.00 – 17.00	DDM č.12	700,-
Železniční modeláři I	Ing. J. Mikulášek	16.00 – 17.30	DDM- dílny č.9	600,-
Železniční modeláři II	Ing. J. Mikulášek	17.30 – 19.00	DDM- dílny č. 9	600,-

Kreativní dílna /6. – 9. tř./	Mgr. V. Juříčková	16.00 – 18.00	DDM – č.31	750,-
Pohybová průprava /od 1.tř./	Mgr. I. Křížková	15.30 – 16.30	Sokolovna BN	550,-
Hra na flétnu	J. Kopecká	15.30 – 17.15	DDM č. 28	550,-
Ochránci přírody	Ing. B. Bareš	16.00 – 17.30	DDM č. 1	550,-
Lehká atletika /1. - 5. tř./	J. Kahounová	16.00 – 17.00	Hala ZŠ J	550,-
Otevřený klub	Ing. J. Hálová	13.00 – 15.00	DDM - herna	-

Čtvrtek

Break dance /pro začátečníky /	S. Znor, L. Hedvik	14.00 – 15.00	Sál DDM	550,-
Hip – hop /pro začátečníky a mírně pokročilé/	S. Znor	15.00 – 16.00	Sál DDM	550,-
Diskotance /pro začátečníky a mírně pokročilé od 11 let/	L. Oupicová, V.Oupicová,	17.00 – 18.30	Sál DDM	550,-
Diskotance /street dance, hip hop, mtv style, zumba/ pro pokročilé od 11 let, ÚT- 19.30-21.00 + ČT/.	T. Macháčková	18.30 – 20.00	Sál DDM	700,-
Dívčí klub I /vaření, výtvarné činnosti/	I. Růžičková	13.40 – 15.40	DDM č. 31	600,-
Sportovní hry II /od 4.tř./	I. Růžičková	17.00 – 18.00	Hala ZŠ Jir.	550,-
Volejbal /pro děti od 7.tř./	J. Boháč	17.00 – 18.00	Hala ZŠ Jir.	550,-
Basketbal II /5.-9.tř./	L. Berek, J. Lanc	17.00 – 18.00	Hala ZŠ Jir.	550,-
Plavání / plavci, poloplavci od 1. třídy do 15 let /	M. Lutzová, D. Kotorová, L. Pecínovská, O. Klimešová	16.00 – 17.00	Krytý plavecký bazén Benešov	2 500,-
Plavání / plavci , kteří uplavou 50 m, od 1.tř. do 15 let /	J. Máca, J. Mácová, (L. Albrecht)	17.00 – 18.00	Krytý plavecký bazén Benešov	2 000,-
Aerobik	Š. Jiráková	16.00 – 17.00	Sál DDM	550,-
Flétnový soubor	K.Vospálková	17.00 – 18.00	DDM č. 2	550,-
Otevřený klub	Ing. J. Hálová	13.00 – 15.00	DDM - herna	-

Pátek

Rybáři /začátečníci od 2.tř./	Ing. M. Prudký, P.Vašíček	15.30 – 17.00	Sál DDM	600,-
Diskotance pro pokročilé od 11 let	M. Janoušková	17.00 – 18.30	Sál DDM	550,-
Diskotance pro pokročilé od 13 let Pá+Ne /Hip-hop, street dance, Zumba .../	Bc. J. Šilhavý	18.30 – 20.00	Sál DDM	700,-
Stolní tenis III	Ing. K. Hlaváček	14.00 – 15.00	Sál DDM	550,-
Dívčí klub II /vaření, výtvarné činnosti/	I. Růžičková	14.00 – 16.00	DDM č. 31	600,-
Dívčí klub III /vaření,.../	M. Rýdlová	14.00 – 16.00	DDM č. 9	600,-
Florball II /od 5.tř./	Ing. K. Hlaváček, P. Dvořáková	16.00 – 17.00	Hala ZŠ Jir.	550,-
Gymnastika pro pokročilé /středa + pátek/	Mgr. I. Křížková, B. Křížková	15.00 – 17.00	Sokolovna Benešov	700,-
Gymnastika /pro mírně pokročilé/	Mgr. I. Křížková, J. Kuthanová	13.30 – 15.00	Sokolovna Benešov	600,-
Hra na flétnu	I. Bartošová	13.30 – 16.15	DDM –keramika	550,-
Hra na flétnu	K. Vospálková	13.00 – 16.45	DDM č.1	550,-

Hra na flétnu	Z. Poláková	14.00 – 16.15	DDM č. 28	550,-
Hra na flétnu	T. Poláková	13.00 – 16.00	DDM č. 12	550,-
Hra na klavír	Bc. J. Peroutka	13.00 – 15.00	DDM č. 2	550,-
Hra na klavír	D. Neubergová	15.00 – 17.00	DDM č. 2	550,-
Otevřený klub	Ing. J. Hálová	13.00 – 15.00	DDM - herna	-

Sobota

Střelecký /úterý+sobota/	Mgr. Chmel, P. Hubal, P. Jonák, JUDr. Čichovský, M. Husman, P. Hrdlička, J. Skopec, V. Jonák	8.30 – 12.30	Sál DDM	650,-
--------------------------	--	--------------	---------	-------

Neděle

Diskotance pro pokročilé od 13 let /pátek+neděle/	Bc. J. Šilhavý	17.00 – 18.30	Sál DDM	700,-
Aiersoft	Bc. J. Šilhavý, D. Doležal	15.00 – 17.00	DDM -sál	550,-

**Děti, žáci a studenti mají možnost využít slevy /sociální a zdravotní znevýhodnění/
z úplaty dle vyhlášky 74/2005 Sb. § 11**

Tabulka: zdroj DDM Benešov